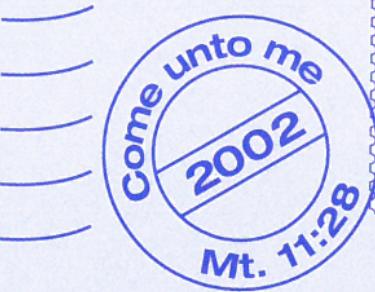

AIRMAIL
PAR AVION
PRIORITAIRE

Сан патна
яна́ сору

Кү сутмалли
кәнеке мар

Вырăсларан Н. Б. куçарнă

Мтф. 18:20

© 2002 by **GBV**
printed by BasseDruck, Hagen, Germany

GBV-DILLENBURG
Eiershäuser Str. 54
35713 Eschenburg
Germany

Kу ڦыرڙا сана валли

ڦyrnä

Хисеплे тусам!

Паян эсё ڇاك ڦyräva илنېشېن ساڻا تان-ي?
آنا ڇاناخ تا سانا واللي ڦyrnä. Эسё آنا تيملېن
ڦانپانسا بولا، مېنېشېن تesen ڇاك پېچک کېنکے
سانا „Turä ڦyrävënci“ – بى bli ri ساماخسن ڇان-
لăخne үسسا پارть. پورنے ته پۇلتارakan Turä,
سانا تا بى bli үрلă کالать. Вăl سانا „Xäyëñ
ڦyrävë“ үрлă ڇان-ڇان تەلەي پاراسشان، سۇنىمى
ساڻاھىç ىلپەرسىشەن، ئەمېرلەخ پورنâقا ilse
کاڪان ڦول ڇىنە تăراتاسشان.

Түрә Хәйән пәртән-пәр ывәлне, Иисус Христоса
çәр җине яна, Вәл сан җыләхусемшән Хәй парне
пулна. Санан җыләхусене Хәй җине ипнә, сана
Түррән телейлә ачи тәвас тесе, Вәл саншән хә-
рең җинче асапланса вилнә.

„УНӘН ҖЫРУНЕ“ –

Ун Таса Сәмәхне вула. Җак пәчәк кәнеке „Сан
патна яна Җыру“, вәл сана „Түрә Җырәвә“ – Би-
ли епле пулса тәнине пәлләрет, этемән гурнаң
тәллевне усса парать, тата юлла Җынсем Библи
җинчен мән каласнине тә әнлантараты.

Түрә сан валли „Җыру“ Җырна. Әна тәрәшса ву-
ла, ун урлә Түрә сана мән хүшнине пурнаңласа
тәр, вара эсә нихәсан та җавәншән ўкәнмән.

Сан патна янä

Çыру

Пёrrрехинче ман пата пёр չын 20 странциä չине չыру չырсä янä. Анчах та, эсё илме тивёçлë չыру – Библи 1200 – ре яхän страницäран тытänsa тäратъ.

Тен эсё: „Библи вäл чäнах та Тура Çыравë-и?“ – тесе ыйтма пуптаратäн. „Нумайашë ун չинчен тёpëc мар каласаççë. Библие չынсем չырнä, ѣна Германире, Швейцарире, е тата ытти Библи обществисенче анчах пиçтлесе кälараççë вët“, – тейён.

Çапла. Ку чän тёpëc! Анчах та эсё шухäшласа пäx-ха, Библи обществисем эттин „авалхи ал-չырäвëсene“ ѣстан тупнä? Çавсене пётэмпех Турä չыннисем չырнä, Вäл вëсемпе уса курса Хäйен сäмакхëсене չыртарса хäварнä.

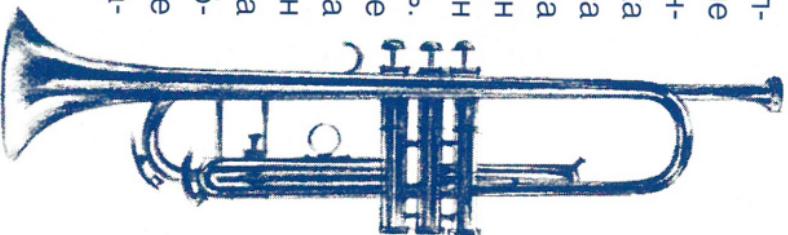

Директор ларакан пёр кабинета пăхар-ха, акă вăл унта хăйĕн секретарне сăмах каласа çыру çыртарать. Директор мĕн каланине секретаре пĕтĕмпех çырать, çыруне çырса пĕтерсен конверт ёшне хурса çыпăстарать. Юлашкинчен директор алă пусать те, çыру почтăпа каять.

Ёнгĕ çакăн пек ыйту парăпăр: „Ку çырăва кам çырнă? Директор е секретарь çырнă-и?“ – тей-пĕр. Гёри ним шухăлламасăр калать: „Секретарь“, – тет. Анчах та, тепер ёслă çын хирĕс тавăрса калать: „Çук! Ку çырăва директор çырнă, мĕншĕн тесен вăл çак çырăва хăй каласа çыртарнă, секретарь ун сăмахĕсене кăна çырса пынă“, – тет.

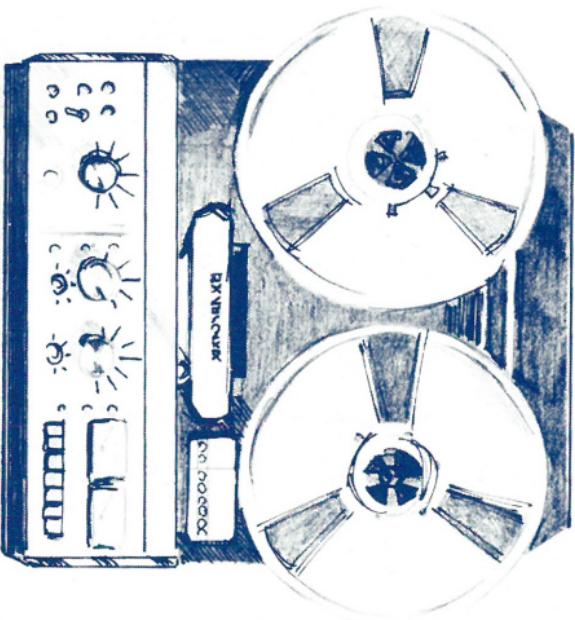
Библие те җаваң пек җырнә. Тура сүйласа илнә җынсем – пророксем Унән сассине илтсе сামах ҳыссаң сামах җырса пынә. Тура мән җырма хушнине итлесе вәсем Библие пайән-пайән җырнә.

Җапла майпа ёнтә, Библи – вәл җыр-
са пыракансен җыравә мар, маншән
та, саншән та Тура җырна Җыру пул-
са тәнә. Пророксем Тура сассине
хәйсен чёри хәлхисемпе илтнә, ун-
тан җырса хунә. Җакна эсә музыка
җинче выляна сасапа танлаштарса
пәх-ха, вара питә лайах әнланма
пүлпаратән. Трубала вылякан хәйән
сывлашне труба јшне вәрсө кәртсен
çeç ун јшәнчен илемпә сасә тухатъ.
Тура та җаваң пекех пророксен јшне
Хәйән Сывлашне вәрсө кәртнә, вара
Унән сывлаше сасси җав җынсен
чёри хәлхине илтәннә. Җапла майпа
Тура сামахәсем җырәнса юлна. Би-
ли җыракансем Тура Сывлаше
түлнә, вәсем Святый Сывлаш хаста-
рәпе хәватләланса җүрәнә.

Магнитофонпа ұырса илни

Эпө паллакан юлташсенчен пёри – питё паллә музыкант, вәл тәрләрен музыка инструменчесем қинче выллять. Хайен магнитофоне пуллашните вәл тәләнмелле музыка произведенийе қыраты. Җавна мәннепе майпа тунине, вәл мана қаппа каласа паче:

„Малтан эпө гобой (вәрсे каламалли музыка инструменте) илләт тे, ун қинче вәрсे каласа қинце сасапа магнитофон ленти қине қырататп. Үнтән лентә қинчи қав сасса хуратмасар хүләнрах сасапа ұырса

хурагатāп. Ҫапла майпа эпē пēр инструмент хысçāн төприле выляса чи хулāн сасса ҹитиех չыратāп. Акā, չак магнитофон ленти Ӯнине эпē 8 тेrlе музыка инструменчепе չыртāм. Вǎл мёнле янäранине итлеме санāн кামäлу пур-и?“ – тесе ыйтрē манран юлташ.

Ҫавантах эпē тeлeñмeлле илемлē музыка капеллине итлеме пүçпарам. Ҫавна ним тe ѣнpanайmasap: „Ку мёнле капелла вылять вара?“ – тесе ыйтrāм эпē юлташран. Ман юлташ кулса каларé: „Эпē չакна пёчен вылятäп“, – терē. Ку вара, пēр Ӯнин тेrlерен музыка инструменчепе չинче вылянипек тeлeñмeлле сасалла музыкантсен ушкäнê пулса тାnä иккен!

„Ҫапла չav, – терē ман юлташ, эпē пēр Ӯнин пёлletep, вǎл магнитофон ленти Ӯнине 30 тeлeñ музыка инструментчепе выляса չыrnä. Вара пēр Ӯнин вылянипек чан-чан симфони пулса тухnä“. Кунта ёнтe пēр музыкант хăй сывлăшине тeрлeрен инструмент åшне вeрce кeртни куранать.

Библи тe չavän пекеp пулна. Äна 40 Ӯнин – Түrrän тeрлeрен инструменчесем „пророксем“ չыrnä. Вece-ne пурne тe пeр „Гултаракан“ – пeр Түrä хавхалантарnä. Вǎл Хäйен Сывлăшине – Чeрeлeх паракан Сывлăша кашни 40 Ӯнин åшне вeрce кeртнë. Ծakä ёнтe, чанах тa Библийен тeлeñмeлле хâвачe!

„Библи – вǎл этeм сámaxe map, вǎл чan-чan Түrä сámaxe пулса тäрать. Ҫыruри сámaxсене никам тa хăй тeл-лén ӓнланса илeймест... Äна Түrrän таса Ӯнинисем Святой Сывлăш пёлterниле չыrnä“ (2 Петр 1,20-21).

Çак Қыры пәлтерет:

УРАМ ТАТА ҪҮРТ НОМЕРӘ:

– Библи калать: „Санән ёңүсene пәлтетеп, эсө ҫавәнта пурәнатән...“ – Апокалип. 2,13
„Эпә хәсан ларнине те, хәсан тәнине те Эсө куратән; ман шухәшсene Эсө тастанах пәлтетен. Эпә утатәп-и, канатәп-и, Эсө мана сыхласа тәратән, ман Ҫулсene Эсө пурне тे пәлтетен... Эсө мана хыçалтан та, малтан та хупләрласа тәратән...“ – Псал. 138,2.3.5.
Ҫакәнтан тәрәс адрес урәх пур-и? Кү ѳнтә питә лайәх адрес. Кү санән чәрүнә калать.

ХУШАМАТ ТАТА ЙЧӘ:

– Библи сана „չыләхлә չын“ тесе ят панә (Рим. 5,8). Тәнчери ҫынсем пурте Түрә умәнче айапа кәнә (Рим. 3,9-12).

Âшран, этем чәринчен ҫаксем тухассә: усал шухәшсем, аскән тәвасси, вәлпересси, вәрласси, хапсәннаssi тата ыттисем тe... (Мар. 7,21).

Сана калас-и татах? Калама кирлә те мар тесе шутлатәп эпә. Ҫаксем пурте сан ятусем – сан чәрүнти ятсем, мәншән тесен вәсем сан ӓшәнтан тухассә.

АЙÄПЛАКАН ПРИГОВОР:

Ҫак ҫыру Түрә приговорә пулма пултарать-и?
– Ҫапла! Кү вара ытла та хәрушә. Апла пулин тe, ҫакә чән. Эсө тунә усал ёссene Түрә пәтәмпех пәлтет. Ҳу

Түнä усал ёссемшён эсё тेरмene парма тивëслë, Түрä тेरми – вăл ёмëр сўнми çулäm, унта хурчë те вилмест, вучë те сўймest (Map. 9,44).

Ку калама та çук хăрушä! Ун چинчен эсё шухашласа пăх-ха. Çав асапа йышäнма эсё тивëспë, җавна ѣнпахатän-и? Аńчах та, унтан хăтăлмалли май пур, хăвăн айăпна йышäнса эсё: „Түрä умëнче нумай չылаха кëтëм, эпë пëтнë չын“, – тесе ўкëнетэн пулсан, Çäлапакан Христос сана җавантах каçаратъ. Эсё вара ырахьлара – Евангелие йышäнса түррëлëх çупëне утма пузлатän, җав çул сана ЅМËРЛËХ ПУРНÄÇA, Çўлти Патшалäха илсе җитерет.

ХЕРХЕНСЕ ТҮРРЕ КАЛПАРАКАН ПРИГОВОР:

Христоса усал չынсем мäшкäл туса асаплантарине, кайран Äна хëрес җине пăтапласа хунине эпир аван пëллетпëр.

Иисус хëрес җинче çакäнса тăнă чух, Атте Түрä Äна хăварнä. Вăл айăплă пулнă-и? Ҫук! Татах калатän, ҫук! Христосан пëр пăнчă чухлë тесе չылăхпа айăп пулман. Апла пулсан, мëнишён тата Түрä хăварнä Äна? Мëншён Вăл пëтём тэнче չылăхне Хăй җине илсе хëрес җинче асапланса вилнë?

Хаклă тусам, сана ёмëрхи тамäкран çäлтма Унан җав асапа курмалла пулнä. Пирен пëтём йëркесëр ёссече, пирен չылăхсene Түрä Ун җине хунă – „Пëтём тэнче айăплë Ун җинче пулнä“ (Ис. 53,5).

1000-рен ытла ырлăх пама пулни:

– Ку ёнтë, Түрä Ҫыравëнчи чан хаклă сামах шутланать:

1. Эсё усал չын, Түрä сана айăплама тивëслë.

2. Аңчах та, Тұра Бәл – юрату (1 Иоан. 4,8). Сан қылахусене Бәл пәтәмпек қаçарасшан. Бәл қавна тұма пултарать, мәншөн тесен „ПЁРИ“ санан қылахусене Хай қине ипнө те, сана Тураға кипештерме сирән хүшшәра тәнә – Бәл Түрран пәртен-пәр ывәлә, Иисус Христос. Қапла, Бәл пәтәм тәнче қылахне Хай қине илнө, уншән Хайен Гур-наңсепе түлене, Хайен хакпә Юнне юхтарна.

Қаб қаланыңа кашни қынышан Тура хатерлене. Қапақ та этемен Голгоф хәресе қинче Иисус пәтапланса вилнине ёненмелле, хайен қылахне Тұрра каласа парса ўкәнмелле, қапла тусан қесең вәл қаланыңа илме пултарать.

Кам Христоса ёненсе йышәнать, уншән тәләнмелле савәнәң пулать, 1000-рен ытпа Тура пама пулна ёмәрхи ырләха вәл идет.

Тұра Сәмакхе хирәс мән тавәрса калан эсө?

Эпө – Библи 2 пайран тәратәп
Кәнекесен 66 кәнеке.
Кәнеки

Эпө – Кәнеке, 40 қыравсә
аңа қырнә

Тұра қырнә 1600 ғул хушши.

Апла пулин тे, әпө чән кирлө
әпө сәмак.
Кәнеке Пәлтерәш – ХРИСТОС

Āслä ڽынсем Библи ڇинчен мëн каланä?

Гете: „Мана тëрмene хупнä чух për кëнеке илме ирëк парадçë пулсан, эпë Библи илнë пулättäm“.

Люттер: „Библи вაљ грексемпе рим ڽыннисен культури мар, хальхи вাহäтри кëнеке те мар, – ваљ никсан пëтмен Кëнеке“.

Беттекс профессор: „Библи ачасен ყýтуне äнлантарса паракан Кëнеке, ваљ äсплисен äслäлхëнчен кулать“.

Вальтер Скотт – ваљ Англири питë чапла поэт, писатель тата тёнчери темён чухлë кëнекесен авторë. Ваљ вилес умëн, вырэнë ڇинче выртнä чух кëрүшë енне ڇаврэнса каланä: „ъвлäm, мана Кëнеке илсе пар-ха?“ – тенë. Вëсен килёнче питë пысäк библиотека пулнä, ڇавэнпа кëрүшë änlanaimmasäp унран ყýтнä: „Атте, хäш кëнекине парас?“ – тенë. Вилме пусланä Скотт, хирëс тавäрса каланä: „ъвлäm, çëp ڇинче për Кëнеке анчах пур, ѣна вара Кëнеке теме юрать – ваљ Библи ятла“, – тенë.

Сперджен Библие çëp хут вуласа тухнä хыççän, каланä:

„Çëp хут вуласа тухсан тин, эпë Äна përrе вуланинчен ытларах äнланма пуçларäm“, – тенë.

Библи пирѣн пата епле Ҫитнѣ?

Кам та гулин пёр 5000 ىул каялла ىыру ىирма
шутланă пулсан, вăл ёна хут ڇине халъхи пек
саспаллисем туса ىирман пулѣчේ, кëске иер-
семпе паллăсем туса, кашни палли мĕне пĕл-
тернине кăтартса ىырѣчේ.

Ҫак палләсene чуп ҫинчен касса kăларнă, e тăмран тунă хăмасем ҫине ҫырса вут ҫинче хĕртнē.

Пушхирте ёләк хәйәр ўшне путнә авалхи хуласене гирән вахатра чавса кәларнә, унта җак-нашкан темисе пин хәмасем, мраморсем җине касса җырнике түпнә.

Египет халăхĕ урăхла չырулăх шутласа кăлар-
нă, вëсен չыру паллисene эпир пирамидăсем
չинче курма пултаратпăр.

Авалхи халăх չырулăхне ѣнланма, тĕпчесе пĕлекенсен питĕ нумай вăй хумалла пулна, юлашкинчен вĕсем չав халăхсен չыру паллине пĕлме май тупна.

Египет халăхĕн виçе ретлĕ չыру палли.

Кайранхи çеремĕш ёмĕрте тăмран тунă хăма, чул, йывăç ڦине չырнисĕр пуçне тата хăмаш ăшшĕнчен хут туса չырма пуçланă. Унтан каярахпа выльăх тирĕнчен кори хатĕрлесе тунă (пегамент) ڦине չырма вĕреннĕ. Вĕсем ун чухне тиртен тĕрке туса չырнă, мĕншĕн тесен тирĕсene кĕнеке пек туса չыхма пĕлмен, ана ѣнланмата пултарайман.

Моисей, Библи չыракан пĕрремĕш չыравçă пулнă. Турă унпа нумай каласнă, չаванпа вăл Унран мĕн илтнине, мĕн курнине пĕтĕмпех Кĕнеке ڦине – тĕрсрех каласан тир тĕрки ڦине չырса хунă.

Израиль халăхĕ ытти халăх пек пулман, вĕсем Библи кĕнекине пустарса тĕплĕ сыхласа усранă. Иисус Христос չуralичен пĕр 400 չула

яхāн маларах, вěсем Авалхи Завета пěр չёре
пухnā.

Ана еврей чёлхипе չырнā пулнā. Хăшпёр кёнеке-
сен нумай мар пайёсене, չаваң пекех Ездрапа
Даниил кёнекисене те аромей чёлхипе չырнā.

Иисус Христос չуралсан кайран тин, չырăва та-
та Ҫёнё Заветри кёнекесене грек чёлхипе չыр-
ма пузланă, мёншён тесен չав вăхăтра грек
чёлхи пур չёрте та атапанса չитнē.

Христос չуралнă хыىçşāн пěр 100 չул иртсен, Ҫे-
нē Заветри кёнекесене пурне та չырса пётер-
нē.

Моисей, Христос չураличен 1500 չул малтан
пуръяннă. Ҫавантан ёнтë эпир Библие 1600 չул
хушни չырнине пёлме гултаратпär. Ҫав вăхăт-
сече тата урах ытти кёнекесем та нумай
չырнă, анчах вěсем пурте Турă Сăмăхĕ шутне
кёмесçе. Ҫавна ѣстан пёлме гупать-ха?

Чан ёненекенсем (Ҫўлтэн չуралнисем) չес ӓна
уйăрса илме пёлнë, мёнле кёнеке Библи – е
Турă Ҫырăвë шутне кёрет, мёнле кёнеке Турă
Ҫырăвë шутне кёмест. Святой Сывлăш уçса
панă тăрăх, вëсем Турă Ҫырăвë ытти сүя
кёнекесен үйрämлăхне тेpëc ӓнланса илнë.
Библи кёнеки չине нимёнле кулăшла сăмăх та,
этем шухăшласа кăларни та չырман. Кирлë
марине унта эпир нимён та тупаймаспär.

Турă Сăмахне чиркëве пухăнакан չынсем չырман, нимĕнле канашлура та мар, ѣна Турă каласа пĕлтерине չырнă.

Ёнтĕ 500 չупа яхăн каярах Кĕнеке пичетлесе кăларма гуслани пĕтĕм тĕнчене ушăнтарчĕ.

Ёлĕкхи вăхăтра кам та пулнă Библи тுяни шутланă пулсан, չав Кĕнекене ун хăйĕн չырса илмелле пулнă. Анчах кашни չын ѣна չырма пултарайман. Ҫавна пула вĕсем չыру пĕлекене չыртарнă, Библи չырса панăшân пысăк хак түленĕ, ѣна չырма вăхăт та нумай кирлĕ пулнă.

Манускрипт (алăпа չырнă кĕнекесене) укça түлесе илнĕ. Ҫав кĕнекесене питĕ тăрăшса չырнă, анчах ѣна չырса илме ытла та йывăр пулнă. Ҫырса илнĕ чух չыраканĕ темĕн чухлĕ йăнăш тунă, кам та пулнин кĕнекинчен չĕнĕрен չырса илме пусласан, вăл չав кĕнекери йăнăшсене ялан асăрханă, хăй вара йăнăш չумнене татах չĕнĕрен йăнăшсем չырса хăварнă. Ҫавна пула ёнтĕ չырма пĕлекенсем тĕп Кĕнеке тупма тăрăшнă, пĕр унта چеч йăнăш сăмахсем пулман.

Bäpäm Ҫул

Ку ҫәрлеки вәхәтпра пулнә. Пушхирте хәйәр күписемпе йәппә тәмәсем урлә тәве караванә иртсе пынә. Тавраләх шәп тәнә, хушәран тис-кер кайәкsem уланә сасә анчах илтәннә. Икә араб չынни – ҫул ڦинче караван асәрхаса пыра-кансем, хәйсен пищихийә ڦине пысак пистолет չакса хунә. Ку питә хәрушә ҫул пулнә, мәншән тесен бедуин йәхә – пушхирте күсса ҫүрекен-сем ялан пәр-пәрин хүшшинче ҫапәңнә.

Арабсен хыңччен инсә мар Европа չынни тәве ڦинче ҫүлпте ларса пынә.

Сасартәк Малта ҫуләм ҫутәлса кайнә. Караван ҫапәңсакан бедуинсен йәхә патне пырса тәрәннә иккен! Унтан пәр-пәрин ڦине пеме пүсланә. Араб չыннисем хәйсен питолечесене хәвәрт вәңертсе илнә тे, ларкәч ڦинчен сиксе аннә. Европа չынни те хәйән икә кәпәллә пашалне ярса тытнә. Вара пашалтан пәр харәс пенә сасә илтәннә, унтан шәп пупнә. Ҫак չынсем вара ним шухашласа тәмасәр, питә хәвәрт тәвисем ڦине упাখса парнә та, мән кирлә таран малалла ҹуптарса кайнә.

Çаксем мĕнле չыңсем-ши? Пушхир урлă չавän
пек хăрушă չулпа Синай չурутраве չине кайма
мĕн хĕтĕртет-ши вĕсене? Курса չурреме, е мĕн
те пулин шырама тухнă-ши вĕсем?

Çук. Лейпцига хулинче пурнанкан – Европа չын-
ни, граф фон Тишендорфăн пĕр ёмĕт кана
пулнă. Вăл Синай тăвĕ չинчи мăнастире չитме
шухăшлать. Çак ڇын Египетре караванпа չуре-
кенсене тара тытса չула тухнă, мĕншĕн тесен
Вăл мăнастирте алăпа չырнă авалхи Библи
пайëсем пурри չинчен илтнē.

Авалхи Завета չырса хатĕрлени темице չëр چул
иртнĕ ёнтĕ, Çĕнĕ Заветри ёлĕк алăпа չырнă
чĕршер пĕр пек пайëсene те тупнă. Вĕсенчен
хăшпĕрисем Христос չуралнă хыççăн, тăваттă-
мĕш ёмĕрте չырнă кĕнекесен шутне кĕреççë.
Тишендорф چавсene пĕтĕмпех вуласа пĕлсе
çитнĕ. Алла пулин те, вăл апостолсем чăн хăй-
сен аплие չырнă тĕп չырăва шыраса тупма
емĕтлени. Тĕрессипе каласан, унта темице сă-
мăх кăна урахла չырăннă, չапах та граф фон
Тишендорф чăн тĕрëс չырнă апостолсен алсы-
руне хăй тупса вулама тăрăшнă.
Акă ёнтĕ вĕсен хăрушă չулĕ вĕçлени. Юлаш-
кинчен караван мăнастир патĕнче чарăнса тă-
нă. Тишендорфа карсинкка ڇине лартса, мăна-
стирĕн ڇўле улăхмалли алăкĕ патне چĕклесе
хăпартаççë. Ҫавнашкан چĕклесе хăпартмалли

карсингкана йывăр Ըулпа килнě кëтмен хăна-
сем валли туса хатĕрленĕ. Ҫапла майпа вăл ма-
нахсемпе тĕл пулнă, хале ёнтĕ хăйне мĕн кир-
лине вĕсен кивĕ, пысăк библиотекинче шыраса
тупма пултарать.

Тишендорф пëтĕм библиотекăна пăлхатма пус-
ланни темисе эрне те иртнĕ. Ҫапах хăйне кирлине
вăл нимĕн те тупайман. Тен çак вăрäm та, йывăр
çула тухса килни пĕр усăсăрах пулать-ши?

Вăл вара каялла тухса кайма шухăшланă. Шăп
тухса каяс умĕн, пăрахмалли хутсем туптарнă
арча ашĕнче вăл алăпа չырнă пергаментсем
тупнă, ёна питĕ таса, илемлë չырнă, ун пеккине
вăл унччен нихăсан та курман. Ку алсыравĕ ыт-
ла та кивелсе кайнă, ёна апостолсем вилнĕ
хыççăнах չырса илнĕ пулмалла, е тĕп алсырав-
вĕнчен չырса хăварнă пулĕ.

1859 çулта Тишендорф тепĕр хут мăнастире
пынă. Вара пысăк чăтăмлăхпа тăрăшса шыранă
хыççăн, вăл манах пўллĕмĕнче юлнă авалхи
ал்யыравĕн юлашки пайне татах туннă. Ҫак ал-
չырăвĕ 346 страницăллă пулнă, кашни страни-
ци пĕр пекех тĕрĕс-тĕкел сыхланса юлнă.
Ҫапла майпа Ҫĕнĕ Завета (Евангелие) тĕрĕс ку-
çарса çĕннĕрен туннă.

Тишендорф пëтĕм алсыруне хăйпе пĕрлле илнĕ,
ку ёнтĕ хăйен пурнăçенче вăл мĕн тума пултар-
ничен чи кирли пулнă.

Пёлес килекенсene тёплён вёренсе ѣнланма,
҃акна пёттёмпех пичетлесе калармалла.

Саканта эсё сулахай енче
Иоанн қырнა Евангелири
1,1-10 Куратан, Библи қы-
ракансем ёна Грек чөлхи-
пе қырнá. Сүлтте әспапа қыр-
нá: ката иоаннен (сак са-
малтап) пёттёмпех пичетлесе калармалла.

Малаппа җакан пек пүсланать: ен архе ен хо логос (ку вара: чан
малтан сামах пулнá, тенине пёттепер). Кунта қырса илнэ саспалли-
Библие те. Иисус Христоса та, җак кәнекере Сামах тесе қырнá,
мэншён тесен Библи те. Иисус Христос та, Тұра мәннелескеге иккенне
пире катартса паratъ.

Çак апсыравъесене: Кодекс Синаитикус тәссә, мәншән тесен вәсene Синай җинче тунна.

Bǎл паянхи куна җитиченех Лондон музейенче упранса та०тыв.

Библи күсарасси вǎл питё йивǎр ёс шутланаты, мәншән тесен авалхи алдыруне евреийте грек чөлхине те пысäк саспаллисемде չырна, җитменинне тата вәсем пёр-пёринде таччан та०тассё, точкапа запятоисем унта չук. Җәнәрен предложени туза չырмалла пулсан, кунта вара пысäк асталах кирлө пулна.

Еврей чөлхинче усä сасäллä саспаллисем չук, тёспехрен: а, е, и, о, у, вәсен хупä сасäллä саспаллисем кାନା չырнаңсё (б, г, д, к, тата ыт. т.e.) Усä сасäллä саспаллине күсаракансен, хайсэн шухашласа кାଲармалла пулна. Моисейен пёрремёш кәнекинче малтанхи предложени 1 гл. 1 стихне еврей чөлхине չакан пек չырни-не куратпäр:

МНФНГСЦХФГТДХММЛНДДРД

Чак сäмакхра ёнтё: „Турä чан малтан пёллөтпе չёре пултарна, – тесе չырнине ӓнланма пулать-и? Җаваңпа та, авалхи алдыравъесене шыраса түпса, җәнәрен күсарма пултарна ӓслä չынсене пиရен չав тери тав тумалла.

Пуринчен ытла реформа тавакан Мартин Лютер, Библие җәнәрен күсарса питё пысäк ёс тунна. Ун ҳың-җән вара ытти ӓслä چынсем тe, Библие җәнәрен тe җә-нәрен күсарса, пире тेरес Библи туза пама та०тышна.

Күмранри җěр хăвăлѣ

1947 ىулта пěр кëтүç – араб ачи Тăварлă тинěс патёнче չухалса кайнă.

Вăл вара Күмран ишëлчëкен-чен аякра мар, пуш ту ڇинчи чулпсем хушишынче җěр хăвăлѣ курна. Ҫав ача пëтём вайне хурса җěр хăвăлне кëнё. Ку шăтăка үнччен малтан никам та курман.

Кëтмен җëртен вăл җěр хăвăлёнче тăмран тунă савăтсем речёпе ларнине асăрханă, Ҫав савăтсен ڇашёнче тир ڇине չырна авалхи алпрыраве улранса тăнă.

Темиçe җěр ىул каялла, авалхи алпрыравесене چакнашкан савăтсем ڇашне хурса тăшмансенчен пытгара хăварнă пулнă.

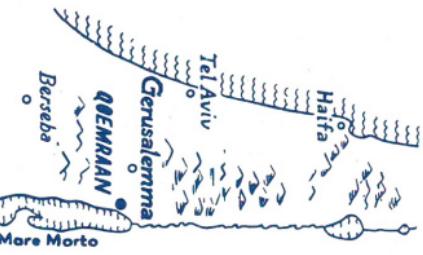
Кëтүç ачи пěр савăтне хăйпе илсе кайса кăтартнă, вара архиологсем (тëпчесе вëренекен наука ڇынни-сем) ҫав апсырăвëле интересленнине курсан, вăл питë тĕлэнсе кайна.

Ҫаван ҳырсăн арабсемпе ученайсем ҫавнашкан ал-ڇырăвëсene тупасшан шыраса ڇûрреме пусланă.

Темиçe ɔуп хушшинче չак вырәнта татах тेpлөрен вәрттän библиотекäсем түпнä.

Унти алсыраввён ҳакё тем чухлëе миллионран та иртсе кайнä.

Тäварлä тинëс патëнче түпнä тëпнмелле алсыраввё ученайисне չав тери интереслентернë, паянхи кун та вëсем չав չыруссене ӓнлан- ма вäй хурса ёслессё.

Исаий пророк չырнä кэнекене пёл- ни пире питё кирлë. Вäл Иеруса- лимри университет библиотекинче халё те улранса тäрать.

Кумран չёр хäвälнче түпнä Исаий չырнä алсыруне չёнё ядернäй физика аппарачёпе тेpлесе пäхнä хыççän, ӓна пиpён ёмёрчен 70 ɔуп малтан չырнине пёлнë.

Хашпёр ученайисем вара: Библи չинче тупли йäňäsh, Исаий չырнä кэнекере тेpлесси չук, չавна авалхи алдырраввёсем те կäартса тäрассё, тенё. Аңчак та тарäнäн тёpчесе пёлнë хыççän, չав авалхи алсыраввёсем ученайисен тेpлес мар шухашне пётёмпех չие- ле кälарнä.

Туpä Ҫыrävв – Библи чан, таса, унан пур сäмäхëе тे тेpлес пулнине пёлтерсе, авалхи алсыраввёсем урлä չенёрен те չенёрен չиреплесте панине итлеме, Библи вулакан кашни չынна ытла та кäмäллä.

Туpä Сäмäхëе вäл չиреплесте пек. Ӓна хирëçпеме май та չук! (Иер. 23:29)

Пәләтпе җәр пәтә, Ман сামахсем ахаль иртмәς (Матф. 24,35).

Библие хурлани

Çак пәчәк кәнекене вуланә хыңсән, эсә мана калама пултараң: „Сапла, չынсем санран та ёсләрах калассә, Библие этәм аллиле չырна, унта туллиех юмаксем, авалхи сামах, халапсем (авал пулса иртнә сүя ёссем), չитменине тата тем чухлә тәрләрен пәтраштарна сামахсем тә пур. Тән вәрентөвнә тәпчекен ылтай ученайсем չавна тәрәсек кәтартса пана ёнтә“, – тейән.

Юрә. Анчах элә санран չакна ыйтасшән: „Эсә кү сামаха Иисус Христоса ёненекенрә, е Библие юратса тарән шухәшпа вулакан չынран илтрәнди?“ Ёнен мана, Библие չавнашкан хурлана калаçaкансем, вәсем хәйсене хәйсем түрре кәларма шуплаçсә, Тура Сামахәпе үнән хәватне айна хәварма тәрәшашсә. Вәсene Иисус Христос паракан չәләнәс кирлә пулсан та, хәйсене вәсем չыллахла չынсен шутне көртгесшән мар. Пире Библи кәтартса пана Тура ывалне, Иисуса вәсем кураймаçсә (Иоан. 15,22-24), мәншиен тесен Вәл этэмсөн усал ёссоем չинчен каласа тәраты (Иоан. 7,7). Анчах та, Атте Тура չыллаха кәнә չынсен күсәсene учасшән, Вәл чан-чанах Иисус Христос җәр չине килнине пәлтепрессән тәрәшать. Иисус тәрләрен хәватсем тунә, чирлисене сыватна, вилинсепе не чәртнә. Юлашкинчен Ӓна усал չынсем хәрес չине пәтала-са вәлпернә, вицсәмеш күнне Вәл виләмрән чәрәлсе тәнә. Кам չакна ёненүпе ышашнать, вәл чанах та Библие Тура Сывлашшә пәлтепрнә тәрәх չырнине ӓнланса иләт.

Тѣнчипек сарѣлса Җитнѣ Кѣнеке

Библи – вѣл пѣрремѣш хут тѣрлѣрен чѣлхепе күсар-
на кѣнекесенчен пѣри шутланса тѣратъ.

Пирѣн вѣхѣтра Библие е унан уйрäm пайёсene 1800
тѣрлѣ чѣлхепе күсарнä. Библие тѣрлѣрен халѣх чѣл-
хипе күсарас тѣлѣшпе ученайсем пѣтѣм тѣнчипек
пиншерен пѣр чарынмасар ёспессѣ.

Пѣр 1000 – не яхан суга тѣнлѣ вак халѣхсен анчах
хѣйсен чѣлхипе күсарнä Библи չук, аппа пулин те
97% таран тѣнчери халѣх Тура Самахен уйрäm пайё-
сene вулама пултарать.

Малалли странницәра кашни халѣх չыруулѣхне Библи-
ри сামахсемпе չырса кѣтартнä.

Җакна Иоанн апостол չырна (3,16) – вѣл Евангели
илемлѣх, тата вѣл „Библи чѣри“ выраннне шутла-
наты; мѣншэн тесен эпир кунта Түррән юратавне
куратпар, Вѣл пѣр չын та ан пѣтчёр тесе, Хайен пѣр-
тен-пѣр ывѣлнен панă.

Җапла, Ӓна єненекенсем – пурте! Пѣри та ан пѣтчёр,
ҖМЕРЛѢХ ПУРНÄСЛА пулчар, тенѣ.

Иоанн 3 гл. 16 стих

Малалли странницәсенче չак сামахсene тѣрлѣрен
халѣх чѣлхипе չырса кѣтартнине эсѣ курма пулта-
ратан:

ԵՐԵՎԱՆԻ

käntäp-Африка

Want so lief het God die wérelد gehad, dar Hy sy
eniggeborene Seun gegee het, sodat elkeen war in
Hom glo, nie verlore mag gaan nie, maar die ewige
lewe kan hé.

араб чේපි:

لَيْلَةِ مَكْتَبَةِ أَنْجَبَ اللَّهُ الْفَقَالَمَ حَتَّى يَذَلِّلَ ابْنَهُ الْوَجِيدَ لِكَيْ
أَرْبَاهُكَلَّ مَنْ يُؤْمِنُ بِيَلْ شَكُونَ لَهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْإَعْلَيْهِ ◆

китай чөлхи:

Индонезии

Бирма

келеб чёлхи:

上帝愛世人、甚至將他的獨生子賜給他們叫一切信他的、不至滅亡、反得永生。

ефиопи чĕлхи:

Ефиопи

አስመ : ከዕሰን : አድዋር : ገብዕትነት :
ለዓለም : ዝስተት : ወልደድ : ቅዱድ : ወጪ : በዝ :
ከው : ከጥ : አየላምኑ : የጥ : እያጥክና :
ኩለ : ደረሰኑ : ሲደወጥ : ካልማም ::
нимĕç чĕлхи:

Also hat Gott die Welt geliebt, daß er seinen eingeborenen Sohn gab, auf daß jeder, der an ihn glaubt, nicht verloren gehe, sondern ewiges Leben habe.

англи чĕлхи:

Англи

For God so loved the world, that he gave his only begotten Son, that whosoever believeth in him should not perish, but have everlasting life.

есперанто чĕлхи:

интернационална

Car Dio til amis la mondron, ke li donis sian sole-naskitan Filon, por ke ciu, kiu kredas je li, ne pereu, sed havu eternan vivon.

франци чĕлхи:

Франци

Car Dieu a tellement aimé le monde, qu'il a donné son Fils unique, afin que quiconque croit en lui ne périsse point, mais qu'il ait la vie éternelle.

фризи чĕлхи:

Фризи

Hwent sa ljeaf hat God de wrald hawn, dat Er syn ie-nichtsberne Soan jown hat, dat in elts dy't yn Him leaut, net fordjerre, mar it iwige libben hawwe mei.

Греци чёлхи:

Oὐτως γὰρ ἡγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν Τὶὸν τὸν μυηούενη ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ᾽ ἔχῃ ὅμοιον αἰώνιον.

евреи чёлхи:

כִּיאבָבָה רַבָּה אֶרְבָּה אֶתְּלָלִים עֲרָבָה
אֲשֶׁר בְּתוֹךְ אֶתְּבָבָנוֹ אֶתְּיִהְרָוּ לְמַעַן אֲשֶׁר
כָּלְתָּאָמֵן בְּזֶה פִּי אֶםְתָּהָה תְּזִיז עֲלָלִים:

Индии чёлхи:

क्षांक ईश्वरने जगतको ऐसा प्रेम रक्खा कि उसने
मपना एकलोता पुन दिया कि जो कोई उसपर विचास
जरे सो नाम ज होय परन्तु अनन्त जीवन पावे।

япони чёлхи:

んためなり。
る者のじびかして永遠の
世を愛し給へり、すべて

Япони

Греци

јаван чёлхи:

Рва

መልቲ የዕድሜ አጠ የሚሸጠዋል የዕድሜ
መስጠና ተቻ ስት የውሃዎች እንደ መሠረት ስነ
ማኅበር ማዣ ተያዥ የዕድሜ የሚሸጠዋል የዕድሜ
የተመለከተ የዕድሜ የሚሸጠዋል የዕድሜ

конголез чёлхи:

Конго

Kadi muna nzola kazolele nza o Nzambi i kavanin'o
Mwan'andi amosi, kimana konso on okwikilanga
muna yandi ke vila ko, moyo a mvu ya mvu kevwa.

итали чёлхи:

Итали (рим патшалăхĕ)

Sis enim dilexit Deus mundum, ut Filium suum unigenitum daret: ut omnis qui credit in eum, non pereat, sed habeat uitam aeternam.

голанди чёлхи:

Голланди

Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij
zijnen eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een
ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar
eeuwig leven hebbe.

негр-англи чёлхи:

Суринаам

Bikasi Gado ben lobbi ala soema so, tee a gj da wan
lobbi Pikien vo hem abra; vo ala soema, disi de briibi na
hem, no moe go lasi, ma vo dem habi da liebi vo teego.

вырас чёлхи:

Ибо так возлюбил Бог мир, что отдал Сына Своего единородного, дабы всякий, верующий в Него, не погиб, но имел жизнь вечную.

Тибет чёлхи:

॥
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Диалект Тоба чёлхи:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Батам Суматра

Турци чёлхи:

Tanrı dünyayı öyle sevdik, biricik Oğlu'nu verdi. Şöyledi ki, O'na her kim iman ederse mahvolmasın, ama sonsuz yaşama kavuştursun.

Чаваш чёлхи:

Чаваш республики

Тура тәнчене питә юратнә, Хәйән пәртән-пәр ывәлне те панә, Ана ёненекенсем пәри те ан пәтчәр, ёмәрләх пүрнәслә пулчәр, тенә.

СССР

Пѣтѣм тѣнчешѣн хатѣрленѣ кѣнекене

40 ын ырна,
сѣршерен кусарна,
пиншерен пичетленѣ,
миллион ын вулана.

Мартин Лютер хайен нимәц чѣлхипе Библи пичетлесе хатѣрлене вахатра, тата ыгти 15 тѣрлѣ халѣх чѣлхипе Библие кусарса пичетлеме те ёлкѣрнѣ. 1600 ында 40 тѣрлѣ халѣх чѣлхипе, унтан 1700 ында 52 тѣрлѣ чѣлхипе кусарна. Ҫаван ыссыз, пѣтем Европара темен чухлѣ миссионерсен обществине үснә. Ҫав обществаңын пѣтем тѣнче тарых Евангели самахне калама яна миссионерсем, пурте тузем чѣлхипе кусарна Библие тупасшан питтә ёмѣтленнѣ. Темен чухлѣ чѣлхе тѣпчевسىم Библи кусарас тѣләшпе калама сук йывар ёс тума тыттәнна.

1661 ында Нимумука, ҹурчىр-америкә инди чѣлхипе Библи пичетленсе тухнა.

Кайран ефиопи чѣлхипе, унтан индеецсем валли тамиль чѣлхипе Библи пичетлесе каларна.

1744 ында Гренландири эскимоссем (ҹурчىрти халѣх) хайсан чѣлхипе Библи илнѣ.

Пёр күсаруңа Библие вищ ҹул хушшинче кусарса пѣтреме пултарать, тепри хайен пѣтем пурнаң тарышипек кусаратъ, мәншән тесен чѣлхене пېлсе ҹитме питтә йывар, ана малтан таранын тѣпчесе вѣренмелле.

Күçарса хатेरлөнө Библи пайёсene тेpеслене чух хальхи вăхăтга компьтерпе усă кураççë.

1800 çулта 75 тăрăх чăлхипе Библи күçарна, вëсene пëtэмешпе е хăшпĕр пайёсene уйрăммăн күçарса хатеpлене. 1900 çулта 567 чăлхепе күçарна. 1953 çулта 1167 чăлхепе, 1978 çулта 1660 чăлхепе, хале ёнтë 1800 таpан ытла тेpерен чăлхепе күçарна. Библи питë хăвăрт күçарăнса пынă, вăл пëtэм тĕnчиpех вăйлăн атапанса пыракан Кëне-ке пулса тăчë! Унишан пиpен Туppa мухтамалла.

Ky камăн сăмахĕ?

„Турă çапла калать“. Çак сăмах тĕнче кĕнечи չинче пेpре те çук, ѣна Библи չине кăна çырнă, ky cămaxсене унта темиçе хут та каланă.

Малахи пророк çырнă пëçк кĕнекере эпир çакна 24 хут вулама пултаратпăр. „... Сава-оф Турă калать“ – тенине 22 хут вулатпăр.

Библи çапла пëлтерет: Çакна Турă калать. Ку тेpес мар пулсан, вара Библи ытла та ся пулна пулëçчë, хале ёнтë кашины çын хăй шухăшласа пăхтăр: Библире çëp про-цент çănlăх пур-и, Турăран-и вăл, е тата пë-тĕм тĕnчиpех чи иккëлентерекен кĕнеке-и?

Вাহът түпнегани эссе, Бибди вүлчама?
Сылайхан ўкенме?
Турра көлтума?

Ваҳът кәске,
пите хәварт иртет,
кинори пек

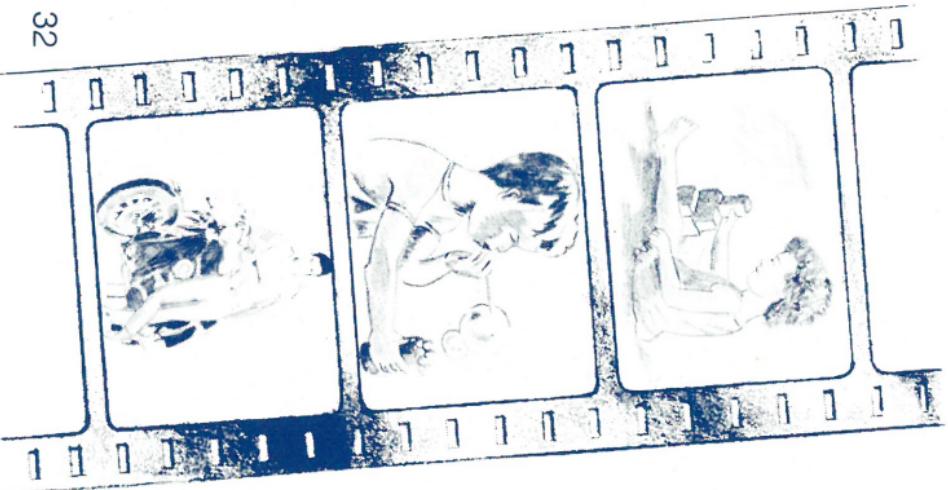
ПИРЕН ПУРНÄГ ФИЛЪМË

Хасан та пүлиң
саншан кая
пүлө?!

„Самракъякъах күнгөсөнче хәвна
Гултаракана аса ил,
йывәр күнсем, аспаппә үлпесем
күлсө үтгөтөц, ун чухиң эссе калән:
„Нимәйле савайтас та
Маншайң չык!“ – тейен.
(Еккесиаист 12,1)

ытла пेp
шүхäшсäр

ытла хäй
çине шанаты

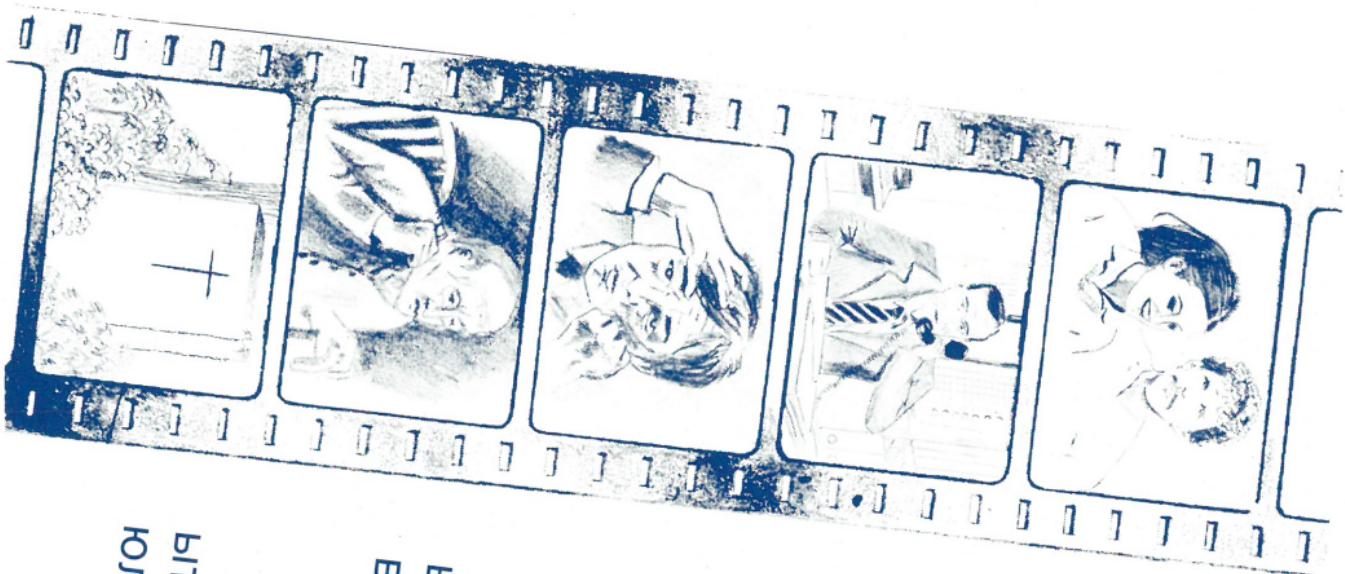
ытла
телеілѣ

ытла
пуша мар

ытла
канăссăр

ытла
ватă

ытла кая
юлчോ

Тěплěн тирпейлени

Унāн չывăрмалли пўлёмě ытла та таса мар. Пётэм стени չине татăк-кëсек çакса туптарнă, кивелсе сарайхнă сану́керчëкесем չапса хунă.

Пёррехинче ун патне художник – пищëшë хăна-на пынă. Аппашë ывăлён չывăрмалли пўлёмë тирпейсëр тăнине курсан, вăл питë хурланнă, анчах нимĕн те каламан. Темиçe кун иртсен, չав художник аппашëн ывăлне хăй ўкernë – пите иллемлë картина парса янă.

Çывăрмалли пўлёмри стена չине ѣна çакма вы-
рăн та тупăннă, анчах չавна тума кивелнë сану́-
керчëкесене хăпăтса илмелле!

Халĕ ёнтë пўлём пачах урăхла пулса тăнă, мĕн-
шĕн тесен кивë сану́керчëкесене стена չинчен
пёрин хыççăн теприне хăпăтса пăрахнă.

Эсë Библи вулама тытăнатăн пулсан, вара са-
нăн чĕрү́ стени չинчен е шкапĕнчен таса мар
япаласем (չылăхсем) хăпăнса ўкме пуçлаççë.

<sup>„Сапла ёнтë, кам Христоста, вăл چенĕрен չуралнă ڦын; авалхи иртсе кайнă,
хане пурте چене“ – 2 Кор. 5:17.</sup>

<sup>„Асам туса пурăнакансем те нумайаше хайсен кĕнекисене пухса, пётэм ханăк
умĕнче сунгартса янă; унтан ڇав кĕнекесем мĕн хак тăнине шутласа пахнă та,
бесен хакë алла ڇин драхма чухлë тăнă. Тура самахë ڇав тери хăватланса,
сарапнăсемен сарăнса, вăй илсе пынă.“ – Апос. ёç, 19:19-20</sup>

Библи

Тәнчере питә интереслә кәнеке

- „Анне, мәңшән эсә шәплантән? Тархасшән манаппа вула. Ky ытла та интегрестә, ну вәчне үитичен вула-ха ёнтә?

- „Çапла, хаклә ывәләм, кү чанах та чуна ыраттараракан ёц пулна. Иосифа хәйән үиччәшесем тарән шәтәкә пәрахнә, вәсем ўна кураймасар тата ѿмсанните өапла тунә. Җав вәхәтра купласем вәсен тәләнчен каралапта иртсе пынъ, вара үиччәшесем Иосифа шәтәкран түртса кәларнә та, үирәм кәмәле сүтса яна. Купласем Иосифа тарçä вырәнне Египета илсе кайнә. Египетре вәл нумай асап күрнә: ўна пәр айәнсарах тәрмени хулса хунә. Тәрмере Иосиф фараонан зәрх асаканең өәкәр вадеекенне тәләк айлантарса панә, Җав тәләк Иосиф каланә пекех пулса тухнә. Тәрмере вәл икә үул ларнә, Җавын чүнне фараон та тәләк күрнә. Вара фараон Иосифа тәрмерен кәларсса хәйән тәләкне айлантарса пама ыйтнә. Фараон тәләкә пәтәм җәр үиче үүрәләх пулассине пәттернә, Җавын Иосиф фараона тырә пулса хұма аć панә. Җакән пек аć пани патшана титә кәмәла кайнә, Җавыншән вәл Иосиф Египет җәрнәне паша тәракан аслә пүрәләх туса лартнә. Үүрәләх үүлсем үйтсөн, Иосиф Египет патшалынен те, ытти пур җәршильни халәх та, хәйне сутса яна үиччәшесене те пәтәм кипильшепе өапса хәварнә...“

Библи кәнеки үине тәләнмелле чан пулса иртнисене татах нумай ырынә. Даниилла унән түсәсем үинчен аса ипер-ха. Египет вәсем патша тугарнә ылтән кәләтке умне үксе пүссапман, Җавыншән вәсene үиче хут ытла хытә хәртнә кәмакана үүләм ашне пәрахнә. Анын та, чәрә Түрра тәрәп паша тәнашән, кәмакари үүләм вәсene үүнтарса ярайман, вәсем чәп-чәрә тарса юлнә, вәсенден ѳнәк шәрши те кәмен.

Библи вәл ачасемшән те,

Җамрәксемшән те,

Ваттисемшән те питә интереслә кәнеке.

Библи вуласа тұхма

Мисе сехет кирлे?

Библи виçе миллиона яхāн саспаллисенчен тыңса тăраты, унта 1189 глава 31000 стих шугланаты. (Голанди чөлхипе күсарнă тăрăх)

Авалхи Завета вуласа тұхма 38 сехет кирлे, Ҫәнә Завета вулама 11 сехет. Ҫапла вара пётем Библие вуласа тұхма пире 49 сехет кирлे. Вăтам каласу хăвăртлăхепе вулас пулсан 70 сехет кирлे. Кашини кун тăватшар глава вуласан, пёр չултапăк хушшинче (365 кунра) пётем Библие вуласа тұхма пулать.

Киле таврăн

Чикаго хулинче вăл киревсĕр пурнаңста пурăнса япăхлансах кайнă. Малтанхи вăхăттра уншан пурте питĕ интереслĕ пулнă, каярахпа пётем интерес пётнĕ, нииста кайса кĕме ڇук йывăр туйампа хийханчах чёринче юлнă.

Вăл хăйĕн тантăшĕсемпе тата пугсĕр юлташĕсемпе иртĕхе пурăннă, анчах ун чĕринче малтанхи пекех кипшĕн тунсăхланă туйăм пыганса тăнă – çухалса, аташса кайнă хĕр туйăмĕ.

Амăшĕ ёна нумай çул хушии кĕтсе пурăннă. Вăл хăйĕн хĕрне шырама та кайнă пулĕчĕ, анчах аçтă, кам патне каймалла?

Çапах та корату мĕн тумаллине пĕлет:

Акă ёнтĕ, амăшĕ çыру çырма шухăшлать, анчах – аçтă çырмалла? Унăн хĕрĕ аçта пурăннине милици те пĕлмен. Вара амăшĕ хăйĕн хийхăпа асапланса ватăлнă сăнۇкерчĕкне тем чухлĕ туса хатĕрленĕ те, хут çине çыпăçтарса, аяла çапла çырнă:

„Киле таврăн!

Эпĕ кĕтетĕп сана!“

Çав пĕлтерĕве вăл хулари чи тĕттĕм вăрă-хурах-сен йăви патне илсе пынă та, унта çакса хăварнă.

Унăн хĕрĕ çакна вулать-ши? Амăшĕ юллăннине итпет-ши?

Урамра питĕ тĕттĕм пулнă. Пĕр пĕчĕк ресторанра єçсĕр çапкаланса çүрекен çамраксен музыки вылянă. Çав çурт умĕнчен пĕр çамрак хĕралрам иртсе пынă. Ун күçесем темле тĕксĕмĕн, пĕр тĕллевсĕр унталла-кунталла пăхкаласçе. Унăн пурнаçĕ ыра марри курăнат. Сасартăк вăл питĕ хăвăрт чаран-са тăнă.

Унтан стена Ծумне Ҫыпäстарса хунä ватä хërapäm сäнне, тата ун айне Ҫырна сäмаксене курна:

„**Киле тавран!**
Эпë кëтетëп сана!“

Ҫаваңтах чëрене Ҫуракан хăрушä сасä илтëнсе
каять: „Аннел!“ Вара... Тепëр темиçe сехетрен вăл
килĕнче пулна.

Пилëк сäмак: „Киле тавран! Эпë кëтетëп сана! – ку
ëнтë нумай сäмак та Мар. Анчах Ҫак сäмаксем ур-
ла, Турă сана та калать: „Киле тавран! Сана юра-
такан Иисус – сана кëтет, Хăй патне пыма чёнет!..“

Давиддән 22-меш псаломě

---

1. „Түрә – ман Кәтүң; эпә нимәнрен те аптара-
мәп:
2. Вәл мана симәс угләхра илсе җүрет, ләпкә
юханшыв патне илсе каять,
3. Ман чунама җирәплетет, Хәй ячәшән мана
тәрәс җүне илсе тухать.
4. Эпә виләм айламәпе кайсассан та, усалтан
хәрамәп, мәншән тесен Эсә манпа пәрле;
Санән тую, Санән патакку – җавсем сыхласа
ләплантараңсә мана.
5. Ташмансен күсә умәнчех Эсә ман умра апат
хатәрләрән, ман пуça ሃу сәртән; ман пурнаңа
ырлাখпа тултартаң.
6. Җапла, Сан хәрхенекен кәмәлупа ырлা�ху ман
пурнаң тәршишепех манпа пәрле пуләс, эпә
вара Түрә җуртәнче нумайчен пурәнәп“.
Кү псалома җамрәксемишән չырна. Җамрәк չын:
„Түрә – ман Кәтүң!“ – тесе калать пулсан, вәл
уншән питә аван пулна пуләччө.
- Çак псалом ваттисене те ләплантарать: „Эпә
виләм айламәпе кайсассан та... Эсә манпа пәр-
ле!“

ЙЫТ ҖӘМӘРЧӘН наркәмәшә

Йыт җәмәрчән наркәмәшә сиенлине эпир пурте пәләтпәр. Җавна пәлес килсен, ун չырлыне җиме тे кирлә мар. Җавән пекех: ясарлăх мән иккенне пәлме аскан кәнекине вулама кирлә мар! Тура Сামахне вулани пиրәншән темрен те усäллă.

Тура умәнче таса пурәннä չынсен кәнекине вула, вәсем Тура Сামахенче мән чухлө ырлăх, канäçлăх тупна. Җавнашкан кәнекесем сана җәнәрен те җәнәрен چак тәләнмелле ыра Кәнекесен Кәнекине – Библие алла илме хавхалантарацсé. Тура Сামахе сана нихсан сүйми телей паракан, чанлăх çулеп җине илсе тухать.

Савнiren илнě

Çырыу

Пěр патша хěре, хăй չуралнă кунě չитсен ту-
сěнчен пěчёк пакет илнě. Вăл չав пакета уçnă
та, ун ăшёнчен пысäкax мар хура чамар шар
туртса кăларнă. Хěр չав тери тарăхса кайнă,
çилленнипе ăна хăй пўлëмëнчи кëтеселле
ывăтса янă. Ҫавăнтах хура шар չуралнă та, ун
ăшёнче кëмël шар курăнса кайнă. Патша хěре
ăна алли ڇине хурса ڇавăрkalама пусланă,
унтан хăй сисмесëрех тем ڇине пуснă та, кëмël
шар ăшёнчи ылтăн футляра курнă. Хěр тĕлэн-
нипе չав футляра уснă, унта хура бархат ڇинче
хаклă ىышши чулсемпе илемлётнë չёре вырт-
нă. Унпа юнашар пěчёк չыру пулнă. Ҫыру ڇине
çапла չырнă: „Сана юратнипе!“

Нумай ڇынсем çапла тăваççë. Библи вëсene пे-
ремёш хут пăхсан кипëшмest. Унта темле ăн-
ланман сämäхсем pur, вăл интереслë тe мар. Аñ-
чах та, кам Ӑна пेr чарăнmasäp тарăнăн вулама
гүслать, уншан چänнипех тe çap-չутă, ăнлан-
малла, ăса вëрентекен – Тұpă Ҫырăвë үçлэлатъ.

Ҫаксем вара пурте:

Сана юратнипе!

Ененмелле kā-

Тартса пани

Пेp лавкара пахча-çимеç сутакан хेрапам хайен чёркуçсийе ыне Библи курса парна. Сутман вахттра вап չав Кёнекене вулама пите юратна. Үн лавкинне пахча-çимеç илме юратакан пеp չампрак չын, пэрхинче унран ыйтнä: „Эсир ялан çак кёнекене вулатäp. Вап пите интереслë-и? Кү мёнле кёнеке вара?“ – тенë.

– „Саппа, – тенë тавар сутакан хेрапам, – кү Библи е Турä Сäмäхë!“ – „Эсир вара кү Библи е Турä Сäмäхë иккенне аёстан пёлтепер? Сире ана кам каларэ?“ – тесе ыйтнä չампрак չын.

– „Турä Хай каланä!“ – тенë тавар сутакан. Турä Сäмäхë иккенне мана кäтаргца парäp-ха“, – тенë չампрак չын. Тавар сутакан алтраса үкнë: Библи – вап Турä Сäмäхë иккенне мёнле кäтаргца памаллаши?

Вап шухäшласа илнë те, күчнë չүллепе չёклене, унтан ялтäргатса тарапакан хёвел ыне кäтаргца каланä: „Хисептэ юлташäm, эсир кү хёвел иккенне չирреплетье калама пултарат-тар-и?“ – тенë.

– „Çирреплетье калама-и?“ – тенë չампрак չын.

„Пултаратын! Кäна չирреплетье пите çämäp. Хёвел åшä паratъ, չутатса таratъ, չавантан вара кү хёвел иккенне пёлтме пулать“.

– „Tépç! – кäшкäсса яна савäннипе тавар сутакан, – Библи ёнтэ Турä Сäмäхë, мёшиен тесен вап ман чуна ашä та, չута та паratъ.“

Библие хирѣслеме Май ڦук!

Библи вაљ ытти наукасем пек: археологи, физика е астрономи пек тېڭчесе вېرىنмелли наука мар, вېسем сахал мар пېرنепېри хирѣслесе тানи курানать.

Пېتەم тېңчене Пултаракан, тата унта мېن پүррине Хайىن јаслăпахەپе тытса тăракан Тұра Хайне Хай хирѣслеме пултарать-и?

Библи пېتەмешпек чାн, таса.

Ылтана ылтана сăрламаççе, хаклă йышши чула та илемлەтмеççе, չаваң пекех Библи те түрлەттөвө йышәнмась!

Хەвел курас килсен лампă չутма кирлە тە мар, چавнашканда хەвеле тە, вაљ хەвел иккенне չىرەپлەтсە қăтаргۇنى кирлە мар. Библи – вაљ чାн Тұра Сăмахە, Ана хирѣслеме май ڦук!

Стена ўшне шалса

Лартнā Библи

„Санкт-Готхард“ патёнче туннель тāвиччен малтан, пётём үл сүрекенсем Италип Швейцари хушиинчи ту урлā каякан үул йывэрлэхэ өнтерсে малалла та, каяла та չуран утнā. Ҫав-нашкал չүрөме питё нумаи вাহт кирлē пулнā.

Пэррехинчे кирлē купалакансен ушкāнē, Луганоран Швейцарине хулам үкчä ეçлесе илме кайнä. Ҫул չинче Антонио ятла ҹамрāк ҹын, пёр ваттарах хёрарампа калацу пусласа янä. Ҫав-хёрарам ӓна Иисус Христос չинчен тата үн урлā мёнле ҹаланäс илмеллине каласа панä. Ӑнчах Антонио Христос չинчен итлесшэн тे пулман. Вара ырә кামлපлә хёрарам хайен сумкинчен хитре, тиртен туннä хупашкаллä Библи кăларна та, ӓна парне вырэнне илме сённë. Антонио хёрарама күрентересшэн мар пулса Библие илнë, анчах ӓна вулама унän шухашё те пулман.

Глазус хупине չитсан, Антонио пысäк չұрт туннä չेरте ეçлесе көрөшнë. Юлташёсем էçлене чухне вăл час-часах вëсценчен купнä, лешсем пекх киревсёр усал ҹамхасемде ятлашна.

Стена штукатуриг туннä ҹух, Антонио пёр пысäкакш мар шăтäк асäрханä, ҹав шăтäка үн цемент растворёре шăлса хăвармалла пулнä. Ҫаваңтак вăл хайен кутамкинче Библи выртнине аса илнë. Вара Антонио кулса юлташёсene каланä: „Ачасем, пăхăр-ха, пеш хёрарам парнелене Библие элे халех ҹак стена ѿшне шăлса лартатäп“, – тенë. Библи аран-аран шăтäк ѿшне кëнë, унän илемлê хуплашки те пăртак хүсăлнä. „Пăхăр-ха, кăшт кăна ҹиептен растворора шăлмалла.., – кулса каланä Антонио, – халь ёнтë курлп, Иисус Христос ҹак Библие кунтанд кăларма пултаре-и?“ – тенë.

Ёçлесе пётернë ҳыцсäн, Антонио тăван չёршывне каяла тав-рэннä. 1861 չулта, 10-мëш маиra Глазус хупине питё вайлă пушар пулнä. 490 չурт ҹунса кайнä. Ҫав չүртсene юсаса ҹёнетнë չэрте ҹүрсёр Италирен килнë кирлē купалакансен ушкāн

еңпене. Каштак չұнса ваннă пेp չурға тेpеслеce тұхма Иоанес ятпă маstăra хүшнă пулнă.

Иоанес չавăнтак ѣce тытннă. Хайен мăлатукепе вăл стenасene չавăнăçпăн шаккаса Ծурене. Сасартак пеp вырăнта пысак штукатурка катăкé хăпăнса ўкнë. Тĕлĕнниpe вăл шătăk ăшнече кĕнеке курнă. Вара пите асăрханса Иоанес кĕнекене хай аллине илнë. Ку Библи иккен! Епле майпа вăл унта лекнë? Иоанес չавăнтак пите тĕлĕнсе кайнă. Унчен малтан ун пеp Библи пулнă, анчах вăл ёна вуласа пेtтереймен, мĕншëн тесен Библи унран туртса илнë. „Халь ёнтпă кăна манран никам та туртса илеймë! – тесе шутланă Иоанес.

Ҫавăн ҳыцсăн вăл Турă Сăмахне тăрăшса вулама пүсланă. Малтанлаха уншан нумай сăмахсам ёнланмалла мар пулнă, ҹапах вăл пикенсех Биolie мăлапла вуланă. Вăxăт нумаях та иртмен, Иоанес хай չылăхлине туйса илнë, аппа пулин те Турă юратать. Иисус Христос урлă ун չылăххесем қаçарăнма пултарнине вăл лайăх ёнланнă. Кĕркунне тăван چेpшывне таврăнсан, вăл Библи урлă еппе ҹанăнăc тупни ҹинчен хайен ки-пийшне չавăнăçпăн каласа қăтартнă. Кайран Турă Сăмахне каласа չүрeme пүсланă, չылăхла ҹынсене ҹалма тărăшнă. Библи кĕнекисене ҹаматан ёшине хурса вăл час-часах ҹывăхри ялсене кайнă, унти ҹынсене ҹанăнăc ҹинчен каласа пёлтернë.

Пеppхинче Иоанес, Антонио пурнакан яла пынă. Унченхи пекех вăл пеp вырăнта тенкел Ӧнне Библи кĕнекисене қăларса хунă. Ҫав вăхăтра Ӧн умĕнчен Антонио иртсе пынă, вара ҹарăн-са тăрса каланă: „Э, Библи! Ҫук, вëсем мана кирпë мар. Глазус хулинче ман пеp Библи пурчë, анчах та эпë ёна хамăр тунă сүрт стени ѿшне цементта шăлса лартрам. Эпë шансах тăратăп, нимĕнле Иисус Христос та ёна унтан қăларса илеймest!“ – тенë.

Иоанес Антонио Ӧнне хыттăн пăхнă. Вăл вара кампа каласнине ҹухласа илнë те, каланă: „Самрăк Ӧн, асăрханулла пуллăр. Тăрăхласа күлма пите ҹамăп. Анчах та, эпë сире хăвăрăп Библийре қăтартсан, эсир мĕн калăр?“ – тенë.

Антонио кулса каланă: „Э, Ҫук! Эпë ёна тўрех палласа илнë пулăттäm. Ҫук, эпë шансах тăратăп, Христос ёна стена ѿшнен ҹуртса қăлараймасты!“ – тенë.

Иоанес вара Библие ёклене тө, унтан ыйтна: „Хăвăрăн Библийĕре эсир паллатар-и?“ – тене. Хăйен Библие курсан, Антонио шалт тĕлĕннĕ, унăн чĕлхи тे ётсе ларнă, вăл пĕр сăмах та калайман. Иоанес татах каланă: „Сакна Турă сире ёненгерме туňă, Вăл чĕрĕ! Христос сире те չăласаш!“ – тене.

Çак сăмахсене илсেн, совеçе айлланă пулин те, Антонио питĕ тарăхса кайнă. Унтан вăл хăйен туссéнене чĕнсе илнĕ те, Библиесем курса вырастараШ тенкеле пĕтĕмпех арката тăкнă, Иоанеса хĕнесе пĕтернĕ, хăйсем вара чупса пустараШнакан ялти халăх хушишине тарса пытнанă.

Ҫавăнтан кайран Антонио тата ытпаратех ёçме пусланă. Пĕррехинче çурт тунă чух, вăл ўсĕр пуссепе 17 метр таран çүплĕ пусма չинчен персе аннă та, йывăр аманинне больнициăна лекнĕ.

Антонио больнициăра выртни չинчен Иоанес пĕлнĕ. Вара вăл чечек չыххи илнë те, Антонио патне больнициăна кайнă. Ҫавă Антонио чĕрине хускатнă, аппа пулин те унăн кăмăлĕ малтсанхи пекех хытă пулнă.

Антонио патне Иоанес кашни эрнере çүрене, Библи չинчен тே ѣна нумай капаса кăтартнă. Хуллен майĕпен, малтсан кичем пулнăран, каярахта интереслense Антонио Турă Сăмахне вулама пусланă. Пĕррехинче вăл, Павел апостол Еврей չыннисем патне янă չырура 12 главари 5-6 стихсene вуланă, унта չапла çырнă: „... Тура асаплантарнине хисепе хур, Вăл сана питленĕ чух хуиха ан ўк. Тура кама юратать, չавна асап кăтартать“. Çак сăмахсене вуланă хыççăн, хайен чĕрине Турă нумай вăхăт хушши шакканине Антонио ёнланса илнĕ, вара пуссе усса хуихăлла черипе Турăран каçару ытнă.

Пĕçе шăмми хытă аманинă пирки Антонио хăйен ёçепе ёçпеме пултарайман, չапах та вăл телепиле пулнă, мĕншĕн тесен Иисус Христоса ёненне тăрăх, ун чунĕ չылăх чирĕнчен сывалнă. Больнициăран тухнă хыççăн вăл çăмăлт ёç тулнă, кайран Иоанес хĕрне качча илнĕ. Ҫапла маÿта Иоанес унăн хуньăшĕ кăна мар, чи хаклă тусе пулса тăнă.

Антонио ёнтĕ тахсанах Пĕлтĕри Патшалăхра Турă патĕнче савăнать, ёлĕк хăй стена ѣшне шăлса хунă Библи, унăн ачисем вăлли калама çук хаклă парне вырăнне юлнă.

Чуста ўшне хунă Библи

Бомен таврашэнчи халăхсем, Ян Гуса реформа тăвакан çын вырăнне хурса çес çар, асапланса вилнешэн те хисеплесе тăрассе. Иисус Христос урлă çăлнăç иллеси çинчен вĕрентсе, вăл пиншер çын күссene уçнă.

Анчах та, Евангелийĕн ырă хыпарне уççан вĕрентсе сараси нумай пыман. Ян Гуса вут çинче çунтарса яна. Римри папа хушнипе, унăн тарçисем ёненекенсен юнне шыв пек юхтарна, вĕссе тĕрлэ майпа асаплантарса вĕлернĕ.

Пĕррехинче çав чунилисем, ёненекенсене хистесе Библи туртса илме пёр яла çемĕрттере пырса кĕнĕ. Кам килĕнче Библи тупнă, çавсene пёр сăмахсăрах тĕрмene хупнă. Çавнашкан ухтару çинчен ялта пите хăвăрт хыпар саралнă.

Çав вăхăтра пёр ёненекен хĕрарăм кăмака умĕнче çăкăр пĕсернĕ. „Кашла мĕн тумалла? Библие астă па тăрмалла-ши?“ – тесе шухăшланă вăл. Хĕрарăм çавăнтах пите хăвăрт тăвăрса илнĕ те. Библие чĕрĕ чуста ѿшне хурса ытти çăкăрсемпе пĕрлэ кăмакана хунă. Вăл çашла тума ёлкĕрнĕ кăна, ухтаракансем пырса та çитнĕ. Вара пĕтĕмлех тустарса нүхрепрен пулласа маçча тăррине хăпарнă, анчах нимĕн тă тупайман. Ухтаракансем тухса кайнă хыççан, пĕтĕм семье сëтеп хушишине парнă. „Пăхăр-ха, Библи кăмакара пачах та сиен курман! – тесе кăшкăрса яна хĕрарăм савăннипе, – Навуходоносор патша хай тунă кĕлтĕкे турине пăхăнманшăн, хытă хĕртнĕ кăмакана пăрахнă Седрах, Мисах, Авдена го пекех ку Библи, вĕсем кăмакаран нимĕнле сиен курмасăрах тухнă. Вĕсен тумтириёнчен тĕтĕм шăрши кĕмĕн, çүссene тă çуллам ёнтме пултарайман“, – тенĕ çав тери савăннипе хĕрарăм.

Пашалпа пене Библи

„Итле-ха, ку Библие мәншән пашалпа пене? Җакә ёнтә ытпа та хәрушә ёс! Библие пашалпа пеме юраты-и вара?“ – тесе ыйтна пәр җамрәк չын пәр ватә салтакран, ун Библине хәйен алтине илсе.

– „Çук, ку пачах та хәрушә ёс мар, – тесе хуравланә лешә. Кү Библи мана икә хүтчен җапса хәварчә ёнтә. Мантанхи хүтгәнче вәл мана Җәлакан Иисус патне үзүл кәтаргрә, иккәмеш хүгәнче вәлтерекен пултвайна тыгса чарчә. Җак мәнлө пулнине элә сана каласа парам-ха. Кү ёнтә вәрпә вәхәттәнче пулса иртнә. Җаппашура ман пәр окопран тепәр окопа күсмалла пулчә. Сасартәк элә қәкәртән тивертнине, унтан түрек чиксе ыраттнине түйрәм. Гимнастеркән умри кәсийнче элә ялан Библи чиксе үйреттәм. Эх, Җак Библи пулман пулсан, вәлекен пуля ман чөрене кәрсе парнә пуләүчә! Аңаҳ та Җак таса, хәваттә Библи ѣна тыгса чарнә. Ман кәкәр җине пәр пәчәк шай-әрпәчәк кана юлнә вәт. Җаванта ёнтә пашалпа пене Җак Библи манишән ытла та хаклә“, – Тесе вәслерә хәйен сәмакхе ватә салтак.

Сутса янә Библи

Пәр Линнер ятлә хәрарәмән упашки вилнә. Уншән вара питә ىйвәр вәхәт җиттә. Тәранса пурәнмашкан вәл хәйән каләрләнмалли япали-сене те, хаклә тәракан сётел-түкәнсөнне тесе сутса янә. Җапах та сутса түнә үкәү үнән нумай пыман. „Тата мән сутмалла-ши, хаклә япала килте нимән тे юлмарә?“ – Тесе тарәнән шүхәлланә вәл. Җавантак ун күсә тәлне тәләнмепле илемлә, хаклә хуплашкаплә Библи күрәнса кайнә. Җак Библие ѣна түй күнә ашшәпә амәшә парнеленә пулнә.

Малтакни вәхәтта вәл Библи вулласа ялан савәнәц түйнә, вай илнә. Акә ёнтә, нумай вәхәт хүшши җав Библи җүлти полкә җинче тусанданса кана выртнә.

Нумай мар шүлласа тәнә хыссән, вәл Библие илнә те, кивә кәнекесемпә сугта тәвакан лавкана пырса панә. Уксине уншән сахал түләнә, җав уксапа вәл кәшт кана апат-жимәс илме пултарнә. Кипнә таврәнсан, Линнер ачисене җитернә те, җывәрмә вырттарнә.

Пёччен юлсан ёна тेरлөрен йывар шухашсем өвэрса илнэ: „Сак Кёнекесен Кёнекине вэл елле сутма пултарнах? Өйтменинне тата өб тери йүнэ хакта?“ Чылай иккёлэнсэ асапланна хүссэн, юлашиңчен вэл өирөп шухаш тыгна. Вара тул енчен алакне питэрнэ тэ, хайён Кёнекине илме каялла лавкана кайнэ.

Лавка патне չитсен, вэл чүречерен түрэх курна: акă сётел тавра таватар арсын парацсэ, хүчи темёлне кёнекене сасана вулать. Ҫак хөхарам хайён Кёнекине палласа илнэ, ку унан Библийе пулна. Арсынсем Кёнекерен елле кулнине Линнер курна. Ҫава ёна ытла та йывэрлэгнэ.

Акă, сётел хушигчине шаң пуучэ. Линнер итлеме пүслана, лавка хүчи Иисус Христоса мэндэлэл асаплантарни չинчен вулать иккен, ун күгчэнчен күгсүль юхса анчэ. Ваң вулама чаранчэ тэ, Библи тъгни-пек унан аслисем усанса анчэ, юлашсем шаңтайн тухса кайрэц. Линнер չав тери хурланса күгсүлгэ кийн таврани, вара Ҫалакан умне чёркуүсленсэ ларна та. Библие чылай вахт вуламаншэн тата ёна сугса янашэн хыгтаяйрсе Түрэран каşару ытнэ.

Төлөр күннэ Түрэ ун чёркине չёнхрэн пәлплантарна. Христос каşарни-нэ вэл ёненнэ, халь ёнтэх хайне каşарни Ҫалакан Иисус хүссэн пүрнэц Ծүлүлэвэл вэл өирэлгэн утма пултарать. Линнер тэнэ та, хайён хаклă Кёнекине илме лавканы кайнэ. Вара унта չитсе хүчи ёнерхи вэйрэнтэх тайнине курсассан, питэ төлнэннэ.

Ваң алæk умёнче шаңтайн чаранца тэнэ. Хүчи ёна курсан, каланнă: „Хаклă хөхарам, сирэн Кёнекер չинче элэ ёнер мүл түргэм, вэл машишэн չак тэнчэ пүжилхэнчен тэ тем чухлэ хаклă. Элэ ку Кёнеке-нэ չёррөлх вуларам. Тура Гүлтеки, Иисус Христос елле Ваң Голгоф хөхрөсө չинчэ асапланнă, елле вилнэ! Ваң ман չылгахсемишэн тэ аса-планнă вэт! Элэ урх чатса тэйриамарай... чёркуүси չине ўкрем. Үнтан хаман ىйркеср չылгахсene каşарма Иисусран ىйлэнса ыйгым. Элэ чёркуүси չинчен тэйрасссан... Эх, хөхарам, хама Иисус каşарнине түйса илтэм вэт: элэ ёнтэ չәлпиннă!“

Линнер хай тэ иртнэ ڪاڪ елле үүкнини չинчен лавка хүчине ڪالаса ڪاتартнă. Ҫапла вэсем иккёшэ тэ ڪالاما ڇوک پысак саваннă, چун-семшэн канайлăх түпнă.

Ҫаваң хыссэн лавка хүчи Кёнекине каялла таварса пан, хайне вали урх Библи илнэ. Часах ун арэмэ тэ Христоса йышаннă, вара иккёшэ пэрлэ, ёненнэ тэрх Тура сামах парса шыва кэнэ.

Җакна ёнтѣ Штрасбургри иудей ынни, Яков Август миссионер хайен пурнасъенче мән пулнине аса илсе, хай виличен кашт маларах йерки-йеркиле мана каласа паче.

Шывра ишекен Библи

Пёррехинче Япони офицерә хай карапе ынчى ишсе Нагасаки порт-не үитнѣ. Пёр хөвеплә күн, тинес ынчи хайсен үупе веңне չитсе пыныне кура, չав офицер палуба չине тухнә та, шыв չийенче ишекен кәнекене күрнә. Вәл вара әна шыв չинчен тытса илме хүшнә. Кәнекине хай алпине илсен, әна ют халәх чөлхипе չырнине асарханә. Порта չитсе չыран хөррине тухсан, кәнекере мән չырнине пёллесшән офицер темиже չынран та ыйтнә. Нурай тәрәшса չыранә хысъян, пёр Китай купци акәлчан чөлхине кашт пёлекенскер кәнекене хай алпине илнә те, кашкәрса янә: „Ай, кү Иисус кәнеки! Эсир китай чөлхипе вулама пёллөтөр пулсан, этэ сире күн пек кәнеке тупса пама пултаратән“, – тенә. Офицер китай чөлхине начар пёлнә, չапах та унан چав мәнле кәнеке иккенне питә пёллес кипнә. Каштах вәхәт иртсен, әна китай чөлхипе չырнә ҆Сөнө Завета алпине илме түр кипнә.

Ҫав вәхәтра Иисус Христос вәрент්вне ышшәннакан չынсем пулман, япони халәхән пүсапмалли сүя көлеткисене хүртлесе хәварма ҹан ёненекенсөне тө хавалана.

Китай чөлхине начар пёлнә пирки, офицер питә тәрәшса юлаш-кинчен Ҫөнө Завета вуласа тухнә. Ҫакан хысъян, хайен ыслыхәсөнө Христос каһарнине тө вәл ённән. Ҫав офицер ёнтә телеплө пулнә, мәншиен тесен Иисус әна ёмәрлөх չәләнәс панә. Ун չинчен вәл пёр хәрамасәр хайен кильышне тे, юлташсөнне тө калама пүспанә. Иисус Христос ынчинен пёллөтерекен ысын, Япони չөршывбенче ҹак офицер пёрремеш пулнә. Унан пурнасъ төтпипе ушшәннә, вәл ёнтә ҹөннөрен, Ҫүлтөн үуралнә ҹан ёненекен ысын пулса тәнә (Иоан. 3,3). Ҫаван пек пулма әна Нагасаки порчә төләнчө шывра ишекен – Били пулашнә.

Евангели – вәл Турә хәвачә, кам չав Кәнекесен Кәнекине юратса вулать, вәл хайен чунә вали әмәрлөх савәнәс тупатъ.

Ҫурса Тäкнä Библи

Библи урлä пин Ӧын аңчах мар. миллионшаран пиллөх илсе тäрасçе. Час-часах пёр листа е пёр йөркө вуланä Түрä-Ҫыравен пёрги те, չёр хут ытла ыра ҫимеç күмө гуптарать.

Пёр пёçкөн нимеç хупинче калама Ԑук нумай парäма кёнë Ӧыннäн килти пурлæнне суттамла тунä. Ун япалисем хушичинче пысäк Библи пүлнä. Ҫав Библие илме никамах та կämän түман. Сугакан патне пёо купца пынä, вაл пахäрган тунä үкса (гифенинг) түлене те, Библие хäйтеп илсе кайнä. Кү кёнеке ёна вулама кирлө пүлман, ун листине Ҫурса хäй сугакан япалисене чёркесе пама ҇еç илнë ваլ. Паплах Ҫав купца Кёнеке пёллөрөшне пёлмэн, ун Ӧинчен ваљ шүхäллама та пуптарайман. Түрä Хäй каланä вëт: „Ман ڇäвартан тухакан Сäмäх, – ваљ Ман патама каялта усäсäр таврäнмäст“, – тенë (Ис. 55,11).

Ҫав хуларах Ӧын вëлернë, тепер арçын пурäннä. Ваљ совеçе питпенниле ытла та хытä асапланнä. Ир те, каç та уннä ҹуннëшэн канäç пулман. Аёта та пулин „Ӧын вëлерекен“ тенë сäмäхка илтес пулсан, кү хäйне каланä пекех түйänнä, Ҫав сäмäх ун ҹерине Ҫурсах янä.

Пёррехинче ваљ хäйен ывälне супäнне илме лавканы янä. ывälne часах лавкарар таврäннä, супäнне ёна кивë кёнеке листипе чёркесе панä. Ашишë супäнне илнë те, хуплен хутне сütиме пүстаннä, Ҫавантах ваљ хут Ӧинче Ҫапла Ӧырнине вулан: „... Юн Тäкмасäр каçару пулмäст“ (Евр. 9,22). Малтан ваљ ڇак сäмäхсene ёйланса илнеймен. Паллах кү Ӧын каçару иллесшэн Ծүннä, Ҫавантага кёнеке Ӧинче малала мэн Ӧырнине пёллесшэн пүлнä. Вара ваљ пите вакаса ывälне тепер хут лавканы янä. Кү хуттөнче ывälе тепер хут листа илсе күлнë. Ӧнта Ҫапла Ӧырнä: „Иисус Христос Юнё пире пур Ԧыллакран та тасатса тэрать. Пирэн Ԧыллакран Ԧук вара. Хамäп Ԧыллаксene каласа кäтар-татпär пулсан, Ваљ Хäй тепрэс тэрäх. Тýрэ тэрäх пирэн Ԧыллаксene каçаре, пур тепрэс мар ўртада тасатте“ (1 Иоан. 1,7-9).

Ҫак сäмäхсем уннä чёрине ҳөвөл пек Ԧутатса янä. Вара ун хуплуç-чији ѿнччен теменле йывäр япала хәпнäсä үкнë пекех түйänнä. „Апла каçару та, тасалмалли май та пур иккен!“ – тенë ваљ Ҫавантага.

Халъ ёнтэ хайиен айяпне каласа парса Тура умънчэ ўкёнсэн. Иисус Христос Юнэ унан пётэм ыллахне тасатассине те ван пёлнэ. Вара совеё питленине нумай асапланна ын Кёнеке листи чинче ыларна пек тунна. Ван Тура умне чёркуүспене парна та, хайиен ыллахне каласа ўкённэ. Җаван хыцсай ван калама үк пысак саванац туйнэ, ун чери канайлакпа тулна.

Ҫыран хәррине тухса Ӳкнә Библи

Испани ылранненчен аякра мар, вайял таъвъл тухнипе пёр Нимәц карапе тинэсе путна. Темище кун иртсен, карап ванчаккесемпе пёрле хашпөр матроссен тумтирийсene te ылран хәррине хум каларса пәрахна. Пёр матрос тумтирий кесийинче Ҫөнө Завет (Евангели) пулна, ун хуплашки ынне չапта ырнә: „Маркус Ротманн, Колквизе 12, Гамбург. Пәрремәш хут эпэ ҹак көнекене хаман аппа Лотты Ыйтните вуларым. Иккәмәш хуттөнче Тура судьнене хараса вуларым. Вицсәмәш хут тата малалли вахтсендөн хаман Ҫәлакана – Иисус Христоса юратните вулама пустарым“.

Каларса ывәтнә Библи

Ҫүркүнне. Ҫамрак ачасене салтака ысатма вахт չитнэ. Акай, ҹак поезд салтак ачисене вырена ҹитерме калама үк пысак хавартглак-па пыраты. Вагонра унта та кунта та, юра юрлассе, кулла илтненет, шүтлесе калаңацсе, вәрәкансем те сахал мар. Пёр көтесре ҫамрак ача хайиен Библине вуласа ларна, ун хуплашки ынне кипти адресе ырса хунна. Күпере ван шәпарт вуласа ларни ыттисене тарайтарнә: „Мөншөн ванл юрламасты, кулмассты, пирынте шүтлесе те калас-масты?“ – тене вәсем. Вара салтак ачисем унран тәрәхласа кулма шутланна.

Ҫаваңтах пёр салтаке ун алпинчен Библие туртса илнे те, усá қантäкран персе хäварна. Аңаңа ҹак ача хурланнä пулин те, лешсем ҹине күрнмен. Ваң ун чух шан ҹак сামахсene вуланä: „Манран вөренер. Этэ лäпкä, йäваш кämäлпä“ (Матф. 11,29).

Кäштак вাখат иртсен, пирен ҹамрäк салтак киләнчен посылкä илнë, ешкä ѿшениче апат-ҹимеңсëр пусне унан Библийе те пулна, Библи ҹинче ҹыру выртна, унта ҹугун Ըупла ынна чух пёр ҹын елле Библи түпни ҹинчен ҹырса пëттернë. Ҫав ҹын ҹугун ҹул ҹинче ёспекенскер пулна, Библие хай алпине исен ваң тäрäшсах вулама пусланä. Қаярахта, Тура Сäмäхне вуланä тäрäх хай ҹыллахлине ѿлансан Ҫäна-кан Иисус Христоса йышанна. Унтан ваң хулана кайнä та, Библие чëркесе ун ҹинчи адресе почта урлä ярса панä. Ҫаваң ҳыссаң хайне валии урлäh Библи түяна.

„Тура сäмäхе чëркë, витгëмлë... Тура курäнмасäр тäраканни ниммëн те ҪУК, Унан күсé үммëнче пурте курäнса тäратъ“ (Евр. 4,12-13).

Чысса॑рлатнä Библи

Ку ёнтë Францире пулса иртнë. Пёр миссионер хайне чëр ҝаçма көртнë хүснине Библи парнеленë. Лешё Кёнекине илнë, Ҫаваңтах ваң ун ҹинчен темиже листа чëрнë та, табак хурса чëркене, вара туртма пусланä. Миссионер Ҫаваңшан питë хурланна, ирхине тäрсан ваң чунë ыратнипе унтан тухса кайнä.

Нумай вাখт иртнë. Ҫав миссионер калпех унти вырäңсene ынна. Ваң үнччен малтanh хай чëр ҝаçна киле тe кëнë. Ҫав ҹембере пысäк ҹухату пулна, вëсен аспä ывәлө варпäра вилнë иккен. Шаң миссионер ынна күн, вëсем вилнë ывәлән ятаписене почта урлä илнë, ятаписем хүшишинче Библи тe пулна. Миссионер пëтём чëререн ҹак ҹембене хëрхеннë, ашшепе амайшне май пур таран лäплантарма тäршнä. Ваң Библие хай алпине тытна та, түрх палласа илнë. Ҫапла, ку шан ҹав Библи, ун ѿшенин темиже листа ҹурса кäпарна. Миссионер хул-лен Қенекине үснä та, ҳысалта вилнë салтак ҹурса хäварна сäмäхсene вуланä: „Чысса॑рлатнä, тäрхласа кулна Библи. Ҫапах та юлаш-кинчен этэ Ӓна ёнентëм. Ваң маңа ҹапнäц илмelle турë“.

„Курāк типет, чечек шанать, Түрә сামахѣ ẽмѣрех тăратъ“ (Ис. 40,8)

Библие хўтѣлени кирлѣ мар. Ваљ хăй этем چав тери юрăхсăра тухнине кăтартать: „Турә сামахѣ чëрë, витëмлë, пулса չитсе пыратъ, вăл икë енë те չивëч, пур тĕрлë хĕсрен те вичкëн: вăл чунпа сывлăш витëр, тăлпу пайëсемпе миме витëр тухать, шухăшсене те, кăмăл туртнине те пĕлсе айăппать“ (Евр. 4,12).

Этем хăй совесë питленине те туйми тума пултарать, Библи չыннän ирсëрлëхне кăтартса пасть, չавăнна этем Библирен пăрăнма тăрашать. Äна չакăнпа танлаштарма пулать: пĕр չын күккëскине таптаса çëмрнê, мĕнишëн тесен күккëски унăн пëтëм тасамар-лăхне кăтартнă.

Библие хурлакан пëтëм кĕнекесене пүстар та, пĕр кула туса хур. Элĕ չапла шутлатăп: չав-сем пëтëмеште Кельн хулинчи Домск чир-кëвëнчен те չүллëрех пулласçе пупë, тетëп.

Вëсемпë юнашар Библи хур:

Вара хăвах куратăн, Библи چав кĕнекесенчен мĕн чухлë малă тухнă!

„Савăнпа ёнтë вëсем тытнă шухăш, вëсен ёçе – этемрен пулсан пëтë, Түрăран пулсан, эсир äна пëтереймëр; астăвăр, Туруа хирëç пыракан չынсем пулса ан тăрăп“ (Апос. ёç. 5,38-39).

Чĕнѣ

Эсё ёненетѣн-и?

Эсё нумай пёлетең-и?

Библи вăл Тура Сăмахĕ мар тесе, эсё չирĕплет-
се калама пултаратăн-и?

Алла пулсан, ڇаланăç չук тесе ху каланипе
телеийлĕ тунă пилĕк չын ятне, е тата ڇав չын-
сем усал ё рен ырă өнне пăрăнна пулсан, эпĕ
сана ڇак пёчек кĕнеке вĕсĕнче кăтартнă адре-
спа ڇырса яма ыйтатăп.

Эпĕ вара сана 500 չын ятне те каласа пама пул-
таратăп, вĕсем чăн-чăнах ڇак Библие пула хăй-
сен пурнăçне түрлетьсе ушăнтарчĕс: ё cce үсĕр-
лекенсем, Тура хирĕç тăракансем, չысран тух-
нисем, ڇавнашкан ыitti չынсем те, тĕрĕс, таса,
ултавсăр, ырă кăмăллă, телеийлĕ չынсем пулса
тăчĕс.

Библи миллион چынсен пурнăçне

Түрлетьсе ушăнтарчĕ.

Библи

Çäkär

— „Эпё – пёлётрен аннä чёрелëх çäkäpë: çak çäkära չиеkeñ ěмёрех пур-нё“.

(Иоанн չырна Ев. 6,51)

Çулäm

— „Ман cämaxäm çулäm евёrlë map-и?“ – тет Тура.

(Иер. 23,29)

Çutä

— „Санäн cämaxy – Манäн урасене çutäлтаракан, Ман çула çутатса тäракан çutä.“

(Пс. 118,105)

Cët

— „Тин չуралnä ачасем пек таса cämax сëтne юратäр, вара ýcce չитëңce çälpä-Häp“. (1 Петр 2,2)

Пыл

— „... пылран та, караспä пыл тумламёнчен те тут-лäрах“.

(Пс. 18,11)

Băл:

— „Běсem ылтāнран та, чи таса нумай ылтāнран та кирлēрех.“
(Пс. 18,11)

— „Cămaxa итлесе ѣна туса тăман չын, băл хăйен сăн-не күckëски չинче курса тăракан չын евĕрлē...“

(Иак. 1,23)

— „Ман cămaxăm чула ватакан мăлатук евĕрлē мар-и?“
(Иер. 23,29)

— „Căлăнăçăн нимĕн витми шлемĕпе курăнма хĕçне илĕр, курăнми хĕç – băл Typă cămaxe“. (Ефес. 6,17)

— „Сире çёрекен băрлăхпа çĕнетсе çуратман, çёрми băрлăхпа, ёмĕр тăракан çĕрĕ Typă cămaxe çĕнет-се çуратнă“.

(1 Петр. 1,23)

ылтāн

күckëски

Мăлатук

Хĕç

Вăрлăх

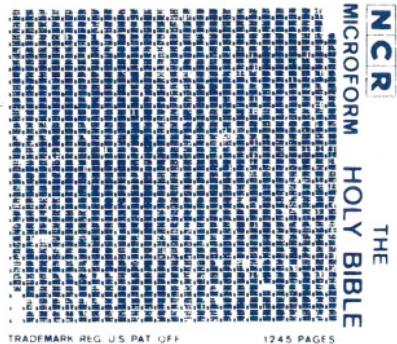
Пёчёклетсе

Пичетленě Библи

Сличка коробки пысäкäш, е 4,5 см. таран пёчёклетсе
пичетлене Библи пур: унäн сарлакäшë 3 см. ху-
лänшë 2 см. Вäл 872 страницäран тäратъ, 20 грамм
туртатъ. Äна лупа витёр анчах вулама пулать. Çав-
нашкал пёчёк Библие Англире пичетлесе кälарнä.

Чи пёчёк

Библи

Оригинал җинчен негати-
вла илсе кäтартна Тура
Çырäвë 1245 страницäран
тытäнса тäратъ. Ку вара
çав тери чи пёчёк Библи.
Ун каплапшë 48.000 : 1.
Çакна – (PCM) процесе
РПЦМИ текен хатёрле çеç
пёчёклетме пултарнä.
Çак Библие микроскоп ви-
тёр е юри хатёрлесе тунä
приборра кäна вулама пу-
латъ.

Ҫав тери пысäк Библи

Лос-Анжелесри пёр столяр йывäçран Библи тума шутланä. Ҫаваңпа вäл 2 ҫул хүшши, кашни кун сём ҫेरлеччен пёр чараймасäр вай хурса ёсленë. Ҫак столяр йывäçран хут евёргө питтэ ҫүхе листа тунä, вара саспалисем хатёрлесе листа ҫине пусса көртнë. Унän сўллёшё – 1 метр, хуләнäшё 2,5 метр, йывäрашё 547 кг. пулнä. Ҫав Библи 8048 стра-
ницäран тყынса тäрать.

Библие ѣнланма ԐУК!

„Библие маншäн ҫырман, – тенë Петр хäйен юлта-
шёсене. – Мэншëн тесен унта эпё ѣнланма пултарай-
ман сäмаксене ҫырнä.“

Ҫакна Петр сäлтав тупса ҫеç каланине, унän юлташё Николай питтэ аван пёлнë. Петр ёнер анчах ют пахча-
ран панулми вäрланä вëт. Кäштак шутласа танä ҳыссäн, Николай ѣна калана: „Библи ڇинче ҫак сäма-
ха каланине эсё питтэ лайх ѣнланатän“, – тенë.

– „Терессипе кала, мэн?“ – тесе ыйтнä Петр.

– „Сана вäрлама юрамастъ!“ – тенë Николай ҫирреппэн.
Петра питтэ намäс пулнä, вäл ҫаваңтах ют пахчаран
панулми вäрланине аса илнë. Ҫакна хиррëç Петр ни-
мэн те калайман.

Ман ҃ыры

Библи – вǎл Ҫыру, ёна – ман пата ҫырнǎ.

Унти асǎрхаттарусем пурте – мана валли.

Иисус Христос вилнě – маншǎн.

Вǎл ҫǎлǎнäç парать – мана.

Эпẽ ҫǎлǎнам ма шутлатǎп пулсан, апла Христоса Ҫǎлакан тесе йышǎнмалла – маннǎн.

Ун ҫǎмахне ѳнен

Пěр айǎпа кěнě ҫынна персе вěлpermелле суд тунǎ. Шǎп вěлперес умěн, ёна юлашки хут сǎмах калама ирěк панǎ. Вǎл вара пěр стакан шыв ёçме ყýтнǎ, ёна ҫаваңтах шыв панǎ. Айǎпа юлнǎ ҫын ҫав тери пǎлханса кайнǎ, унѧн чëтре-кен аллисем аран-аран стаканне тытнǎ.

Вара судья ёна каланǎ: „Лǎпплан ѳнтě, сан пур-нахь ҫак стаканри шыва ёçce яриччен тǎсäлма пултарать“, – тенẽ.

Айǎпа кěнě ҫын ҫаваңтах питě ҳäвäрт шывне ҫёре тäкнä. Ҫав шыва никам та каялла стакан ҫине пустарса илнейменинине кура, вилме тивëç-лě ҫын ҫǎлǎнса юлнǎ.

„Түрә пама пулни пурте үн урлă „тĕрĕс“ тăрать,
Унра „чăн“ (2 Кор. 1,20).

Кам кĕлтумастъ...

Пĕррехинче пĕр хресчен չыннине пуюн патне праснике чённĕ. Сĕтеп хушишинче каклă хăна-сем тата уйрăмак хисеплĕ չынсем ларнă. Алат չиес умĕн никаш те Тураан пиллĕх ыйтма шутламан, չав хресчен չынни тăнă та, Тура кĕлтума пусланă.

Сĕтеп хушишинче ларакан хăнасенчен пĕри, кулса унран ыйтнă: „Тусăм, итпе-ха, сирĕн ялта ку таранченех кĕлтăвас йăла пур-и?“ – тенĕ.

– „Сук, хуравланă хресчен չынни, – эпĕ چакна չирĕппетсех калама пултаратăп.“

– „Апла, ваттисемпе хут пĕлменисем چес кĕл-тăваççе пулĕ“, – калаçăва хутшăннă тепри.

– „Ку пачах та апла мар. Эпĕ сарайĕнче сысна-па унăн չурисене усратаăп, вĕсем ёнтĕ чăнах кĕлтумасçĕ. Хăйсене выльăх шутне кĕртмен չынсем яланах апат-çимĕçшĕн Тура тав тăваç-çĕ“, – тенĕ хресчен չынни. Äна хирĕç вара ни-хăш те, пĕр сăмах та калайман.

Вѣрентсе калани

Эпир сана яланах хăвла пĕрле Библи е Ҫене Завет илсе ҫүрeme сĕнетпĕр. Кун каçиччен санăн ерсүллĕ вăхăт пулать пуль ёнтĕ, ҫав вăхăтра эсĕ Тұрă Сăмах-не вуласа нумай ѣнланма пултаратăн.

Пĕр ефиопи Ҫинни, ҫуп Ҫинче пынă чух, ҫапла тунă: „Таврăнна чух, вăл хăйĕн урапи Ҫинче ларса Исаий пророк кĕнекине вуласа пынă“.

(Апос. ёç. 8,28)

БИБЛИЕ МËНЛЕ ВУЛАМАЛЛА?

1. Мај килнĕ таран эсĕ оригиналран күçарнă Библипе усă курма тăрăш, мĕншĕн тесен Библи күçаракансем ѣнланмалла тăvasшăн тăрăшса, хăшпĕр вырăнсене каласу чĕлхипе күçарса кăшт улăштарнă сăмахсем пур.
2. Библи вулама эсĕ пĕр 15 минутран сахал мар вăхăт туп, ҫавна ҫирĕп тыгса тăр. Пĕр талăкра 15-шер минут илсен 96 хут пулать. 96-ран хутъ 15 минутне Тұрра пар. Ёнен эсĕ, кăштах вăхăт ирт-сен, ҫав 15 минут Библи вулама сана сахал пулать.

„Сырури сăмахсене кашни кун вуласа, вëсем Тұрă сăмахне пëтĕм кăмăлтан йышăннă“.

(Апос. ёç. 17,11)

3. Тұрă сăмахне эсĕ хăш вăхăтра вулани темех пĕл-термest. Ҫапаҳ та эпир сана канаш паратпăр: ир-хине ирех е каçхине каярах юлса вул, мĕншĕн

тесен ун чухне лăпкă вăхăт, ирхине вуласан тата авантарах, չав вăхăтра сан пусу чăрмавлă шухăшсемпе тулса парман. „Эй Тура, ирх Сан умна пыратăп...“ (Пс.5,3-4)

4. Библие тăлеккĕн, ваккамасăр вула, вуласа тухни не эсĕ тепĕр хут аса и.П.
5. Ху мĕн вуланине тĕрĕс ёнланма Турăран кĕлĕре ыйт. Библие Кам չырнă, Вăл анчах сана лайăх ёнлантарса паratъ, Унсăр пусне никам та тĕрĕс ёнпантарма пултараймасть.
6. Вуланă чух шухăшла:
  - хăвăн չавна мĕнле пĕлпese չитмелле, мĕн չырни-
не хăвишăн չырнă пекех вула.
  - Асăрхаттарса е вĕрентсе չырнине вуланă чух:
– кăна маншăн չырнă, тесе йышăн.
  - Ҫăлăнhăç пама пулни չинчен вулатăн пулсан:
– ку чăнах та мана валли, тесе шухăшла.
7. Вуланă чух кăранташ хатĕрлесен аван, хăвна кирлĕ вăхăтра часрак тулса вулама паллă вyrăн-
сене аялтан туртса хур. Ҫакăн пек часах тĕл
пулакан сăмахсене палăртса хăвар: չылăх,
каçару, ўкĕнү, ырлăх, Турă юратăв...
8. Ху мĕн вуланине пĕтĕмпех Турăпа пĕрле кĕлĕре капаçса ил.
9. Библие малтан пуçласа вĕçне չитичен вуласа тух, унтан каллех չéннérен вулама пуçла. Эсĕ вара ѣна кашничех тĕрĕс ёнланса, унăн илемлехне курма пуçлатăн.
10. Библири чи хаклă сăмахсене тата хăвна кирлĕ вырăнсене пăхмасăр калама вĕрен.

Хăвăн кĕнеку^йне эсĕ уç çавăн чух, хăçан:

- Тұрăпа килпешме шутлатăн (Рим. 5,1-2)
- Ху ёмѣтлени չитет (Пс. 20)
- Эсĕ չенгелен ěç пуçлатăн (Сол. юп. 16,3)
- Çынсемпе ыра пулма шухашлатăн (Рим. 12 гл.)
- Эсĕ չемьешен тăрашатăн (Гал. 6,1-10; 1 Тим. 5,8)
- Эсĕ хастарлăхна пëтеретĕн (Пс. 41,42)
- Асап չитет (Марк. 15 гл.)
- Йăваш кăмăл кирлĕ (Матф. 11,28-29)
- Сăнав չитет (Матф. 4,1-11; Пс. 138; Иак. 1 гл.)
- Санăн ёç нумай (1 Петр 2,11-12)
- Эсĕ չывăрса каймастăн (Иов. 11,18-19; Пс. 3,6)
- Чынпа харкашнă пулсан (Иак. 4 гл. Ефес. 4 гл)
- Эсĕ ывăннă пулсан (Евр. 12,1-12)
- Каçару иллессишиен չунатăн (Лук. 15, 11-32)
- єненү сивенчĕ пулсан (Евр. 11 гл.)
- Эсĕ чирлерен пулсан (Иак. 5,14-15)
- Тұрăсанран аякра пек туйăнсан (Пс. 137)
- Пëчченлëхе тутаң, иккëленетĕн (Иоан. 17 гл.)
- Çылăха кëрсен (Пс. 50; Ис. 53; 1 Иоан. 1,7-10)

Тәнчере чи хакли, чи пысäк пүяnläх вäл

БИБЛИ – ТУРÄ ҪЫРÄВË

„Саксене ёнтë, Иисус вäл Христос, Түрä ывлäп
иккенне сире ёнентересшëн, хäвäр ёненнë тä-
рäх, Ун ячёпе чёрелëх илтересшëн ҫырна“.

(Иоанн ҫырна Ев. 20,31)

Түрä Ҫыруне – Библие кашни кун вула.

Түрä санран ответ кëтет.

Сирён мёнле те пулин ыйтусем пур-и?

Түрä пулäшили эпир сире ответ парапäр.

Кёнекесен Кёнекине түянома сирён кämäлäр
пур-и?

Сире Библи кирлë пулсан, эпир ѣна укçасäraph

ярса пама пултаратпäр.

Тархасшäн, пиrён пата ҫыру ҫырса ярап.

Ҫак адреспа ҫыраХ:

GBV-DILLENBURG

Eiershäuser Str. 54
35713 Eschenburg

Germany

IGBV 77 401
„Ein Brief für Dich“

tschuw!